BRĪVĀ LATVIJA

ISNN 0934–6759

APVIENOTĀ LONDONAS AVĪZE UN LATVIJA

2019. gada 11. – 17. jūnijs

Nr. 22 (1584)

Lasiet tīmeklī www.brivalatvija.lv

Bēgļu gaitas atceroties

ARTA SAVDONA

Rīgā atver izstādi un interaktīvu izlaušanās spēli "Bēgļu gaitās"*

Kāda noskaņa valdīja Rīgā 1944. gada oktobra pirmajās dienās? Kādu informāciju par esošo situāciju saņēma tās iedzīvotāji? Kas lika viņiem saiņot mantas, apģērbt bērnus un izdarīt grūto izvēli – doties prom no savām mājām svešumā un briesmās? Vai cerības attaisnojās? Vai cilvēkiem izdevās nonākt drošībā un brīvībā? Uz šiem jautājumiem mūzejs *Latvieši pasaulē* ir centies atbildēt, izmantojot savā krājumā esošos materiālus, dokumentus, priekšmetus un liecības, kas rūpīgi vāktas un krātas visus 12 mūzeja pastāvēšanas gadus, veidojot izstādi un interaktīvu izlaušanās spēli par bēgļu gaitām Latvijā Otrā pasaules kaŗa beigu posmā, kad no dzimtenes projām doties bija spiesti aptuveni 105 000 bēgļu.

Laikā, par kuŗu avīzē *Tēvija* P. Kovaļevskis raksta: "Latgales vairs nav. Vidzemes vairs nav. Zemgales tikpat kā vairs nav. Un nu nav vairs arī Rīgas – Latvijas sirds. Ir atlicis tikai viens mūsu zemes stūrītis – Kurzeme, visu bēgļu māte, mūsu pēdējā cerība un patvērums."

Šo laiku pieminēt piedāvā spēle, kuŗā savienotas tradicionālās un mūsdienīgās mūzeja darba metodes, rosinot apmeklētājus uz līdzdarbošanos, kā arī piedāvājot vēsturisko informāciju uztvert aktīvi, pašiem iejūtoties bēgļu situācijā. Izdzīvot bēgļu gaitas, iedziļinoties individuālos lēmumos un izprotot emocionālās, fiziskās un praktiskās grūtības, ar ko ļaudis saskārās, cauri Kurzemei dodoties uz ostām, lai izceļotu uz Vāciju – tāds ir izstādes un spēles nolūks.

Spēli veidojuši entuziasti, katrs būdams profesionālis savā jomā: māksliniece un scēnografe Laura Ikerte, idejas autore un mūzeja biroja vadītāja Marianna Auliciema, LaPas biedre Ilga Bērzkalns, mūzejpedagoģe Danute Grīnfelde, datorgrafiķis un multimediālo risinājumu autors *Jeremy Smedes*, kā arī brīvprātīgie, kas pacietīgi darbojušies daudzas brīvdienas, lai kopā tīrītu, izbūvētu un veidotu telpas un vidi izstādes un spēles norisei. Projektā izmantota arī mākslinieces Zanes Oborenko smilšu animācija. Visus kopā ir

Foto: Didzis Grodzs

aizrāvusi viena doma – censties padarīt mūzeja krājumu un šo nozīmīgo vēstures posmu pēc iespējas pieejamu un saprotamu interesentiem, īpaši, jauniešiem un skolēniem, ko no jēdzieniem "kaŗš" un "bēgļu gaitas" šķir trīs vai varbūt jau četras paaudzes. Mūzejs par vienu no savām misijām uzskata vēsturiskās atmiņas saglabāšanu, jaunās paaudzes uzrunāšanu un mudināšanu domāt par pagātnē aizejošiem notikumiem, kas ietekmējuši gandrīz katras latviešu ģimenes likteni, atstājot pēdas.

Projekta norises vieta ar nolūku ir izraudzīta Rīgas centrā Kalēju ielā 57, kādas neapdzīvotas mājas otrajā stāvā, kur kopš jūnija sākuma var iepazīt un izdzīvot mūsu vēstures notikumus. Mūzejs īpaši gaida Otrā pasaules kaŗa bēgļus un viņu radiniekus un pēctečus, jo tā būs iespēja veidot starppaaudžu sarunas par to, kas ir piedzīvots ģimenē.

Lai apmeklētu jauno izstādi un izlaušanās spēli, lūdzam iepriekš pieteikties pa tālruni +371 2657 2789, vai rakstot uz: *lapainfo@gmail.com*

**Escape Room ir izlaušanās spēle jeb šķēršļu gājiens, kas risinās slēgtās telpās. Dalībniekiem jārisina puzļi, mīklas un stratēģiski uzdevumi, sekojot spēles saturiskajam sižetam, lai izkļūtu no telpas. Šo metodi izmanto daudzviet pasaulē, lai piesaistītu auditoriju, īpaši jauniešus, un liktu viņiem aktīvi darboties un interpretēt saņemto informāciju.*

Saeimas redzeslokā diasporas kultūras un vēstures mantojums un archīvi

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) Amerikas Latviešu apvienības (ALA) un Eiropas latviešu apvienības (ELA) pārstāvji, Saeimas deputātu aicināti, 5. jūnijā piedalījās Saeimas Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisijas sēdē, kas bija veltīta diasporas archīvu saglabāšanas jautājumiem.

Sēdi vadīja komisijas priekšsēdis Andrejs Judins (*JV*). PBLA pārstāvēja priekšsēde Kristīne Saulīte un pārstāvniecības darbinieki, ALAs archīvu darba grupu – Maira Bundža no Kalamazū, bet Eiropas latviešus – Rinalds Gulbis un Aija Ebdena. Sēdē piedalījās arī Kultūras ministrijas pārstāvji un vairāki Saeimas deputāti.

Kultūras ministrijas pārstāvji izklāstīja ministrijas plānu diasporas atbalstam 2019. gadam, uzsverot, ka Diasporas likums nosaka, ka KM ir atbildīga par pasākumiem, kas vērsti arī uz diasporas materiālās kultūras un vēstures mantojuma izpēti un saglabāšanu.

2019. gada plānos Kultūras ministrijai ietilpst darbs pie Diasporas archīvu saglabāšanas, Jāņa Krēsliņa bibliotēkas un archīva pārvešana uz Latviju, trimdas Dziesmu svētku tradicijas digitālās kollekcijas izveide, atbalsts latviešu diasporas mākslas saglabāšanai Latvijā, Trimdas materiālā kultūras un vēstures mantojuma apzināšana, komplektēšana un komunicēšanas nodrošināšana ar sabiedrību. KM pārstāves uzsvēra sadarbību un atbalstu LaPa mūzejam un Pasaules latviešu mākslas centram Cēsīs (PLMC). Kopējā summa 2019. gadam KM budžetā iezīmēta EUR 109 360 apmērā.

PBLA priekšsēde Kristīne Saulīte atzinīgi izteicās par ministrijas sadarbību ar LaPa mūzeju, Pasaules Latviešu mākslas centru Cēsīs (PLMC) un Latvijas Okupācijas mūzeju un aicināja plānot financējumu atbildīgi. "Būtu svarīgi, lai šis process būtu apkopojošs un vienojošs," viņa teica, aicinot uz vēl ciešāku sadarbību, lai veidotos savstarpēja sapratne un darbs nedublētos.

Kultūras ministrijas pārstāve Līga Dimanta pastāstīja, ka tiek veidota jauna platforma internetā "Trimdas archīvi atgriežas", kuŗā katrs varēs pievienot informāciju par savā organizācijā, savā mītnes zemē pieejamajiem archīvu materiāliem. Tas palīdzēs Kultūras ministrijai un citām iestādēm saprast, kur un kā efektīvāk novirzīt speciālistu palīdzību. Latvijas Valsts archīva pārstāve Inese Kalniņa informēja, ka pirmo reizi šogad piešķirts financējums, kas ļaus sūtīt profesionāļu "ekspedīcijas" uz atsevišķiem latviešu centriem apzināt un apkopot materiālus.

Deputāts Raimonds Bergmanis gan kauninājа Kultūras ministriju par līdz šim zemo piešķīrumu diasporas archīvu materiālu apzināšanai (32 tūkstoši eiro trijos gados), uzsverot, ka ārvalstīs iet zudumā ne tikai latviešu trimdas vēsture, bet arī daudz vērtīgu priekšmetu ar milzīgu kultūrvēsturisku nozīmi. "Trīsdesmit divi tūkstoši gadā – tas nav nekas," teica bijušais aizsardzības ministrs. "Mēs nedrīkstam ļaut iet bojā mūsu mantojumam un tautas vēsturei – ko tad mēs mācīsim mūsu jauniešiem?" viņš retoriski jautāja.

Maira Bundža un Aija Ebdena savos stāstījumos pievērsa deputātu uzmanību ASV latviešu archīvu un Minsteres archīva stāvoklim. Deputāts A. Judins noslēgumā uzsvēra, ka, viņaprāt, ir ļoti svarīgi, ka latviešu trimdas un diasporas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana paliek Saeimas redzeslokā un aicināja visas atbildīgās iestādes sadarboties.

Tiekamies Dublinā no 13. līdz 16. jūnijam!
2. lpp.

Jaunas sejas Latvijas valdībā
3. lpp.

Polītiskie virpuļi Latvijā un pasaulē
5. lpp.

Latvijas mūzikas un mākslas vasara
7. un 8. lpp.

Dublinas mirkļu fotoreportāža
9. lpp.

Bērni raksta par Sibiriju
10. lpp.

9 770934 67501 8 22

LATVISKO NORIŠU KALENDĀRS

13. JŪNIJS
Otrie Eiropas latviešu kultūras svētki

Mājaslapa: *www.elks.latviesi.com*
www.facebook.com/Elks2019
E-pasts: *elks2019@gmail.com*
Telefons: +353 86 3386968
Biļetes: www.elks.latviesi.com

PROGRAMMA
VIESIEM

Piektdien, 14. jūnijs

19:00 – 21:00 ELKS atklāšana Dublinas pilsētas hallē (*Dublin City Hall*). Ieeja tikai ar iepriekšēju rezervāciju *www.eventbrite.ie*

17:00 – 21:00 Izstāde "Dziesmu svētku kustība ārpus Latvijas" Dublinas pilsētas hallē (*Dublin City Hall*)

22:00 Danču vakars īru krodziņā "*Murray's Pub*" ar folkloras kopām "Dūdalnieki" (Lielbritanija) un "Stokholmas spēlmaņi" (Zviedrija). Ieeja: 15 eiro (biļetes tikai iepriekšpārdošanā) *www.eventbrite.ie*

Sestdien, 15. jūnijs

16:00 ELKS 2 dalībnieku gājiens no *Law Society* līdz *Smithfield Square*

17:00 – 20:00 ELKS 2 Lielkoncerts *Smithfield Square.* Ieeja tikai ar iepriekšēju rezervāciju *www.eventbrite.ie*

13:00 – 20:30 Amatnieku tirdziņš un latviešu virtuves piedāvājums *Smithfield Square*

13:00 – 20:00 Aktīvitātes ģimenēm ar bērniem un jauniešiem *Smithfield Square, Dublin 7*

21:00 – 1:00 Svētku balle "*Old Belvedere Rugby Club*" ar grupu "Austrumkalns" (Lielbritanija), īpašajiem viesiem "Raxtu Raxti" un citiem pārsteigumiem. Ieeja: 15 eiro (biļetes tikai iepriekšpārdošanā) *www.eventbrite.ie*

Svētdien, 16. jūnijā

Individuālo grupu koncerts *Wood Quey Amphitheatre.* Ieeja brīva. Reģistrēties vai iegādāties biļetes uz ELKS pasākumiem var šeit: *www.elks.latviesi.com/biletes* vai *www.eventbrite.ie*

PROGRAMMA
DALĪBNIEKIEM

Ceturtdien, 13. jūnijs

Dalībnieku ierašanās. Mākslinieciško kopu vadītāju sanāksme no 20:00 – 22:00 un visiem viesiem iespēja baudīt īru mūzikas vakaru Dublinas vecpilsētas Krogā "*Lundy Foot's*"

Piektdien, 14.06.2019

8:00 – 17.00 deju kopu mēģinājums *Smithfield Square*

13.00 – 14.00 koprepertuāra mēģinājums koriem, deju kopām un "Raxtu Raxtiem". (Kori un "Raxtu Raxti" pulcējas aizskatuvē 12:30) *Smithfield Square*

14:00 – 17:00 Koru mēģinājums *Smithfield Square*

19:00 – 21:00 ELKS atklāšana Dublinas pilsētas hallē *Dublin City Hall*

17:00 – 21:00 Izstāde "Dziesmu svētku kustība ārpus Latvijas" *Dublin City Hall*

22:00 Danču vakars īru krodziņā "*Murray's Pub*" ar folkloras kopām "Dūdalnieki" (Lielbritanija) un "Stokholmas spēlmaņi" (Zviedrija)

Sestdien, 15. jūnijs

9:00 – 14:00 ELKS Lielkoncerta caurlaides mēģinājums secībā visiem dalībniekiem *Smithfield Square*

16:00 ELKS 2 dalībnieku gājiens no *Law Society* līdz *Smithfield Square*

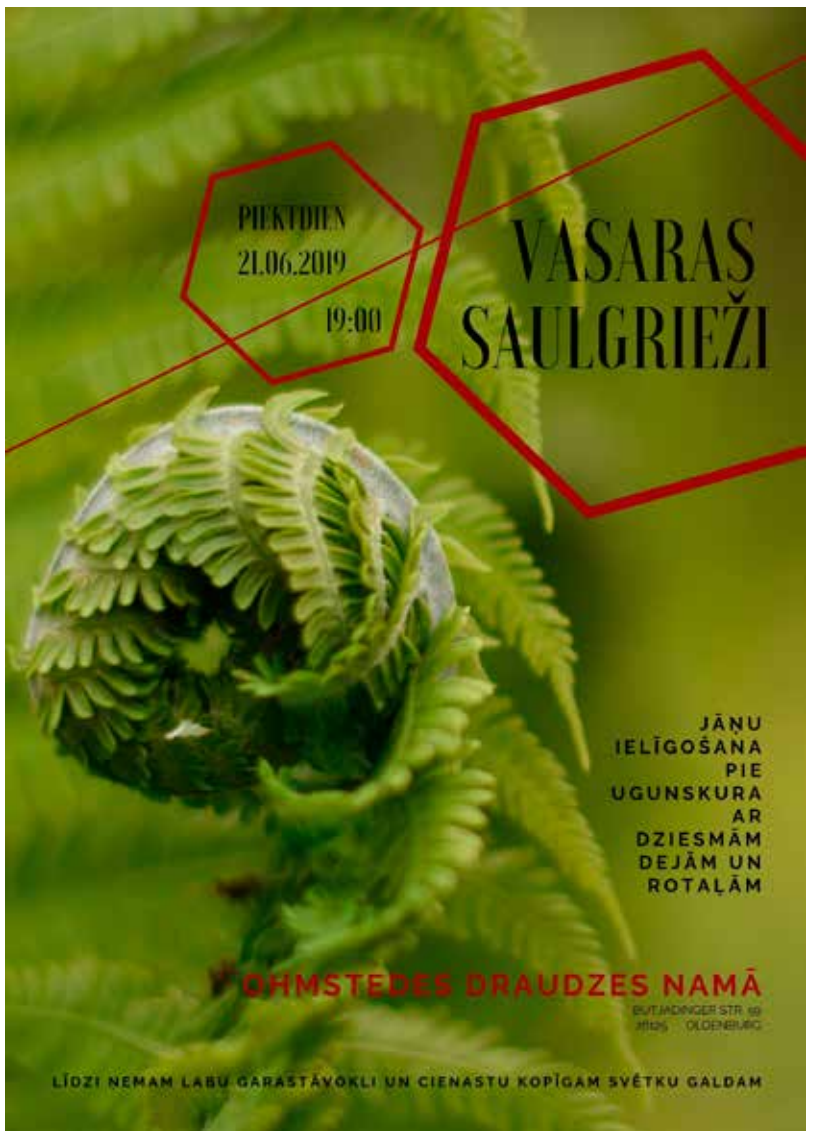

15:45 visi pulcējamies gājiena sākuma punktā *Law Society*. Gājienā neņemam kopu karogus un vimpeļus, bet paņemam līdzi Latvijas karogu, kuru piestiprināt organizatoru sagādātajam kātam un nozīmējam vienu kopas pārstāvi, kurš nesīs Latvijas karogu. Visiem kopu dalībniekiem aicinām rokās nest savas mītnes zemes mazā izmēra karodziņus.

17:00 – 20:00 ELKS 2 Lielkoncerts *Smithfield Square*

13:00 – 20:30 Amatnieku tirdziņš un latviešu virtuves piedāvājums *Smithfield Square*

13:00 – 20:00 Aktīvitātes ģimenēm ar bērniem un jauniešiem *Smithfield Square*

21:00 – 1:00 Svētku balle "*Old Belvedere Rugby Club*" ar grupu "Austrumkalns" (Lielbritanija), īpašajiem viesiem "Raxtu Raxti" un citiem pārsteigumiem.

Svētdien, 16.06.2019

Individuālo grupu koncerts *Wood Quey Amphitheatre.* Grupu ekskursijas. Reģistrēties vai iegādāties biļetes uz ELKS pasākumiem var šeit: *www.elks.latviesi.com/biletes* vai *www.eventbrite.ie*

13. JŪNIJS
Filmas "Mērijas ceļojums" ekranizējums un saruna par Grosvaldu dzimtas pētniecību

Latvijas vēstniecība Zviedrijā ielūdz uz filmas "Mērijas ceļojums" noskatīšanos un sarunu par Grosvaldu dzimtas pētniecību plkst. 18 vēstniecības telpās *Odengatan 5*.

Pēc filmas noskatīšanās – saruna par filmu un turpmāko darbu, vācot kopā un ceļot gaismā dažādās pasaules valstīs un privātās glabātavās izkaisīto Grosvaldu dzimtas mantojumu, kas daudzos un dažādos veidos atstājis savas zīmes Latvijas valsts veidošanās gaitā.

Būs iespēja uzzināt par topošo izstādi Latvijas Nacionālajā Mākslas mūzejā, kas būs veltīta Grosvaldu dzimtai, kurai piederēja arī filmas galvenā varone Mērija Grīnberga.

Sarunā piedalīsies filmas režisore Kristīne Želve, kā arī Latvijas Nacionālā Mākslas muzeja kuratore Ieva Kalnača, izstādes māksliniece Ieva Stūre un Latvijas Universitātes Literātūras, folkloras un mākslas institūta pētniece Eva Eglāja Kristsone.

Informācija par filmu: *www.filmas.lv/movie/3907/*

21. JŪNIJS
Jāņu festivāls "Straumēnos" 2019

Šis būs jau astotais gads, kad latviešu Lielbritanijā apvienība "Bērzes strazdi" rīko lielāko ārzemju latviešu kopā sanākšanu vasaras Saulgriežos visā pasaulē – Jāņu festivāls un visi kopā 21. – 23. jūnijam tiksimies Anglijas latviešu vienīgajā lauku īpašumā muižas "Straumēni" territorijā!

Vērienīgās Līgo un Jāņu svinības latviešiem ārzemēs ar saukli *#GalvenaisKaStraumēnos* katru gadu pulcē vairākus tūkstošus apmeklētāju no visas Apvienotās Karalistes, viesus no Latvijas un citām Eiropas valstīm.

Trīs dienu ilgais brīvdabas un mūzikas festivāls arī šogad piedāvās daudzveidīgu kultūras, mūzikas un izklaides programmu, kas piemērota visdažādākajām latviešu kopienas pārstāvju gaumēm. Taču šogad festivāls lielos un mazos apmeklētājus sagaidīs arī ar daudziem pārsteigumiem:

- daudz vairāk Jāņu un Līgo tradiciju,
- radošās darbnīcas, tirgotāju un izklaides aktīvitātes,
- daudz vairāk latviešu mūzikas, zaļumballes un dejas!

Rezervē datumus! Nepalaid garām iespēju iegādāties biļetes uz gada galveno latviešu vasaras un mūzikas pasākumu ārpus Latvijas robežām un tautiešiem svešumā jau tagad!

Lētāk vairs nebūs!

Vairāk informācijas par pasākumu: *www.strazdi.co.uk*
facebook.com/berzesstrazdi
Telefons:07703611883
e-pasts: *info@strazdi.co.uk*

21. JŪNIJS
The Great Australian-Latvian Bake Off 2019 un "Mārtiņa Beķerejas" konditoru demonstrējumi

Piektdien, 21. jūnijā, aicināti visi Austrālijas pīrāgu cepēji un ēdāji uz VISAUSTRĀLIJAS pīrāgu cepšanas konkursu.

Konkursa galvenie žūrijas locekļi ieradīsies no "Mārtiņa Beķerejas" Latvijā, kā arī tiks pieaicināti vietējie eksperti.

Pīrāgu konkurss un degustācija notiks "Dzintaros" *111 Willson Dr, Yankalilla SA 5203*. Ierašanās un iekārtošanās, sākot no plkst. 17.

Pīrāgu vērtēšana sāksies plkst. 19.

Lūdzam katram kandidātam iesniegt 10–15 pīrāgus radošā un skaistā noformējumā.

Kandidātus lūdzam pieteikties iepriekš pie Margotas Puķītes pa e-pastu: *mrsmargota@gmail.com*

Kalendārs tapis sadarbībā ar *latviešiem.com*

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Prezidenta kanceleju vadīs Andris Teikmanis

Jaunievēlētais prezidents Egils Levits par Valsts prezidenta kancelejas vadītāju ir izvēlējies vēstnieku Andri Teikmani, kurš ir piekritis ieņemt šo amatu no 8. jūlija, kad nokārtos saistības par vēstnieka pienākumu pildīšanu. Kā informē Levita padomniece saziņai ar sabiedrību Aiva Rozenberga, par Levita ārlietu padomnieci uzrunāta vēstniece Solveiga Silkalna. Arī viņa piekritusi pildīt šos pienākumus no 8. jūlija.

Andris Teikmanis // Foto: LETA

Teikmanis pašlaik pilda Latvijas vēstnieka pienākumus ASV. Kā liecina Ārlietu ministrijas apkopotais Teikmaņa dzīvesgājums, viņš ir dzimis 1959. gadā un ieguvis juridisko izglītību. Darba gaitas viņš vēl padomju gados – 1983. gadā – sācis kā Rīgas pilsētas Milicijas pārvaldes izmeklētājs, bet vēlāk kļuvis par tiesnesi. Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas bijis Augstākās padomes deputāts un 1990. gada 4. maijā parakstījis Deklarāciju par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu.

Kopš 1994. gada viņš strādājis kā diplomāts un bijis vēstnieks Lielbritanijā, Austrālijā, Jaunzēlandē, Krievijā, Vācijā un Eiropas Padomē. No 2008. līdz 2013. gadam viņš bijis Ārlietu ministrijas valsts sekretārs, bet vairākus gadus bijis arī valsts sekretāra vietnieks.

Solveiga Silkalna

Savukārt Silkalna pašlaik ir Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās. Viņa ir bijusi bijušo premjēru Valda Dombrovska (*Vienotība*), Laimdotas Straujumas (*Vienotība*) un Einara Repšes (*Jaunais laiks*) ārlietu padomniece. Silkalna karjēru ārlietu dienestā sākusi 1995. gadā kā vecākā referente Ārlietu ministrijas Humanitāro jautājumu nodaļā. Vēlāk viņa kļuvusi par nodaļas vadītāju, bet tad strādājusi Latvijas pārstāvniecībās Eiropas Savienībā un Eiropas Padomē. 2005. gadā Silkalna kļuva par Latvijas vēstnieci ANO.

*

Jaunievēlētais Valsts prezidents Egils Levits atbilst nepieciešamajām prasībām valsts noslēpuma pielaides saņemšanai, noskaidrojusi aģentūra LETA. Lai izsniegtu speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam, arī šajā gadījumā ir nepieciešams veikt normatīvajos aktos noteiktās formālitātes. Uz amata pilnvaru termiņa sākumu speciālā atļauja Levitam būs izsniegta, apliecināja Satversmes aizsardzības birojā.

***

Kanadas latviešu apsveikums jaunievēlētajam prezidentam

Augsti godātais Egil Levita kungs!

Man ir gods un prieks LNAK – Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes un Kanadas latviešu kopienas vārdā nodot sirsnīgu apsveikumu sakarā ar Jūsu ievēlēšanu Latvijas Republikas prezidenta amatā. Nodibināta pēckara trimdas sākumā, LNAK ir Kanadas latviešu centrālā organizācija, kas aizstāv latviešu intereses pie vairākām valsts palātām un veicina mūsu kopējās vērtības. Demokratija, brīvība, cilvēktiesības, pašu drošība un taisnība ir vērtības, kas ir atkārtoti jāpiemin, lai netiktu aizmirstas. Nododam tās tālāk nākamajām paaudzēm.

Esam lepni, ka Latvijai un Kanadai ir izveidojušās tuvas attiecības, ko pierāda Kanadas svarīgā loma, aizstāvot mūsu tēvzemi zem Kanadas, NATO un Latvijas karogiem. Mēs stingri atbalstām gan kanadiešu, gan latviešu aizstāvētājus un varoņus.

Tāpat kā Jūsu ievēlēšana prezidentūrā, Kanadas un Latvijas draudzības uzplaukšana ir tiešām monumentāli vēsturisks posms. Tas dod mums lielas cerības par nākotnes attīstību, jo potenciāls ir, tikai jāpiestrādā ar stingru mugurkaulu!

Novēlam Jums veiksmi tautas labā. Roku rokā sadarbosimies, veidojot Latvijai un latviešiem stabilu, demokratiskajās vērtībās balstītu nākotni! Mēs esam spēks pasaulē!

Patiesā cieņā, **Andris Ķesteris**
LNAK prezidents Baltiešu federācijas Kanadā prezidents.
(Pēc *Latvija Amerikā*)

***

Kultūras ministra amatam virzīs Nauri Puntuli

Nacionālā apvienība *Visu Latvijai!*/Tēvzemei un brīvībai/LNNK nolēmusi kultūras ministra amatam virzīt operdziedātāju, pašreizējo Rīgas domes deputātu Nauri Puntuli (*attēlā*).

Pēc partijas valdes sēdes partijas priekšsēdis Raivis Dzintars žurnālistiem norādīja, ka uz šo amatu bija liela konkurence, tostarp no partijas biedru vidus un no ar partiju nesaistītu cilvēku vidus. Dzintara ieskatā, Puntuļa kandidātūra ir laba, jo viņš ir ilgstošs partijas biedrs, kultūras cilvēks, kā arī pazīst Kultūras ministrijas darbu, jo tajā ir darbojies kā padomnieks.

***

Koalicija vienojas eirokomisāra amatam virzīt Valdi Dombrovski

Koalicijas partijas 10. maijā notikušajā sadarbības sanāksmē vienojās eirokomisāra amatam virzīt pašreizējo Eiropas Komisijas (EK) viceprezidentu Valdi Dombrovski (JV).

Pēc sēdes Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (JV) plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem paziņoja, ka koalicijas partneri ir panākuši vienošanos eirokomisāra amatam virzīt Dombrovski un minētais jautājums tiks skatīts valdības sēdē.

***

Latviešu ārstu kongresam – 30

Šajās dienās aprit zīmīga jubileja notikumam, kas arī bija viens no pagrieziena punktiem Latvijas neatkarības atgūšanā. Pirmais Pasaules latviešu ārstu kongress 1989. gadā uz Rīgu atveda spožākos trimdas ārstus un pavēra durvis uz Rietumiem mūsu mediķiem. Simtiem ārstu devās stažēties ārvalstīs, un, pulcējoties Latviešu ārstu forumā, viņi var runāt kā līdzīgs ar līdzīgu.

"Pirms 30 gadiem lidostā *Rīga* tika sagaidīti Pirmā Pasaules latviešu ārstu kongresa dalībnieki. Latvijā ieradās profesori brāļi Zariņi, Kristaps Keggi. Viņu gājiens uz Brīvības pieminekli un visi kongresa notikumi ir stāsts nevis par medicīnas, bet par valsts atdzimšanu. Ārsti bija pirmā profesionālā organizācija, kas pateica, ka jābūt neatkarībai. Un ārsti, kas lidoja, visi satikās Helsinkos, un tas bija pirmais starptautiskais lidojums, kas nolaidās Rīgā pēc Otrā pasaules kaŗa. Karogs tika uzvilkts Rīgas pilī. Tas bija neticams notikums. 6000 ārsti piedalījās, Rīgā nebija vietas, kur viņus uzņemt. Kongress notika Sporta pilī, un visi studenti kārtoja krēslus. Es arī," stāstīja Latvijas Ārstu biedrības prezidente Ilze Aizsilniece.

Brāļi Bertrams un Kristaps Zariņi, tāpat kā profesors Kristaps Keggi un citi, devuši iespēju Latvijas kollēgām stažēties pasaulē. "Kad mēs te bijām, bija zemā līmenī, tagad ir pasaules līmenī. Prieks atbraukt, prieks te būt!" izteicās Bertrams un Kristaps Zariņi. Pirms 30 gadiem brāļi Bertrams un Kristaps Zariņi radīja arī Latvijas Medicīnas fondu – finanšiālu bazi jaunu Latvijas ārstu tālākai apmācībai Eiropā un Amerikā.

***

Pedagogi no deviņām Eiropas valstīm Latvijā

40 pedagogi no deviņām Eiropas valstīm Valmierā apguva metodes, kā organizēt mācību darbu ārpus skolas telpām. Mācību laikā skolotāji sāk starptautiskus skolu sadarbības projektus, kas pēc tam tiks īstenoti katrā no valstīm. Pedagogi, kas piedalās šajā *eTwinning* skolu sadarbības projektā, bija no Čechijas, Beļģijas, Slovakijas un citām Centrāleiropas valstīm, kā arī no Somijas, Igaunijas un Latvijas. Šo pedagogu pieredze ārpus telpu mācību organizēšanā ir atšķirīga, jo arī vide un iespējas katrā no valstīm ir citas. Skolotājs no Somijas stāsta – jauniešiem ir jāzina, kas notiek tiem apkārt un, piemēram, par Baltijas jūru viņš cenšas stāstīt ekskursijā pie jūras, nevis rādīt filmas par kaut ko tādu, kas atrodas sasniedzamā attālumā. Šī projekta laikā skolotāji strādā grupās un viņu mērķis ir radīt mācību projektus, kas īstenojami vairākās valstīs.

***

Pirms 100 gadiem sākušās Cēsu kaujas

Ziemeļlatvijas brigādes 2. Cēsu kājnieku pulka kaŗavīri // Foto: Latvijas Kaŗa mūzejs

Pirms simts gadiem, 1919. gada 6. jūnijā, sākās Cēsu kaujas, kuŗām bija milzu nozīme ne tikai Latvijas, bet arī visas Baltijas vēsturē. Cīņas, kas ilga līdz Strazdumuižas pamiera noslēgšanai 3. jūlijā un Rīgas atbrīvošanai, kļuva par vērienīgāko uzvaru Igaunijas armijas vēsturē un vienu no nozīmīgākajām Latvijas Neatkarības kaŗā.

Cēsu kauju rezultātā tika likvidēta Andrieva Niedras valdība un atjaunota Kārļa Ulmaņa vadītās Latvijas Pagaidu valdības darbība. Pie Cēsīm un pēc tam pie Limbažiem, Straupes un Raunas tika sagrauti Vācijas ģenerāļa Rīdigera fon der Golca Baltijas iekaŗošanas plāni. Galu galā kaujās pret "baskāju armiju", kā mēdza dēvēt Ziemeļlatvijas brigādes kaŗavīrus, un igauņiem noasiņoja vācbaltu landesvēra un Vācijas Dzelzsdivīzijas spēki.

(Turpinājums 4. lpp.)

SPILGTS CITĀTS

Kariņš – premjērs, Levits – prezidents. Ko tas nozīmē vecajai trimdai, ko jaunajai diasporai?

KRISTAPS GRASIS,
latviesi.com galvenais redaktors

"Nekad neškita pienākam laiks, kad valsts vistiešākajā veidā vēlētos uzticēt savu vadību ārvalstīs augušiem profesionāļiem. Tas tagad acīmredzami ir mainījies, un, šķiet, nepieciešamība pēc personībām ar ļoti plašu redzes un pieredzes loku ir kļuvusi tik liela, ka nekādi spēki nesasparojās pietiekami, lai šādu attīstību apturētu." (..) Šī nav pirmā reize, kad trimdā dzimušie vai augušie tautieši iecelti valsts vadošos posteņos. Vaira Vīķe-Freiberga vēl joprojām saņem milzīgu atbalstu no tautas, un nesenajā Valsts prezidenta priekšvēlēšanu laikā atkārtoti tika pieminēta kā viena no priekšzīmīgākajām personām, kas ieņēmusi šādu amatu Latvijā.

Taču – ja VVF savulaik par prezidenti tika ievēlēta kā dažādu politisko spēku negaidīta kompromisa kandidāte, tad ar Kariņu un it sevišķi ar Levitu ir bijis mazliet citādi. Krišjānis Kariņš nepārprotami iesaistījās vēlēšanu kampaņā kā Ministru prezidenta amata kandidāts un publiski arī atkārtoti pauda viedokli, ka viņš ne tikai būtu piemērots šim amatam, bet arī gatavs to uzņemties. Turklāt Kariņu noteikti var saukt par profesionāli, kas darbojies politikā vadošos amatos jau no 2002. gada. K. Kariņš savu izglītību ieguvis ASV un Eiropā, bet politiķa pieredzi apguva galvenokārt Latvijā, pirms sevi varēja pilnveidot, 10 gadus strādājot Eiropas Parlamentā Briselē.

Egils Levits pirms izceļošanas no PSRS mācījās Rīgas 2.vidusskolā, bet pēc tam beidza Minsteres Latviešu ģimanziju (1973. gadā). Arī Kariņš to absolvējis.Taču savu profesionālo izglītību Levits ieguva lielākoties ārpus Latvijas. Noteikti pieminams arī fakts, ka savos jaunības gados Egils Levits aktīvi darbojās Eiropas Latviešu jaunatnes apvienībā (ELJA) (..)

Ja gan Levitam, gan Kariņam viņu dzīves gaitās ir radušās visas iespējas atrast savu ceļu uz Latviju, tad ir svarīgi, lai diasporas politika būtu vērsta uz to, ka nākamajos 10 – 15 gados visā pasaulē attīstītos vēl tādi cilvēki, kas jau nākamajā paaudzē varētu būt tāds pats papildinājums valstī.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

***

Lielvārdes bazē atzīmēta Gaisa spēku simtgade

Ar krāšņiem lidotāju paraugdemonstrējumiem, kā arī Latvijas un sabiedroto technikas parādi 8. jūnijā Lielvārdes aviācijas bazē tika atzīmēta Gaisa spēku simtgade. NBS vadība atzīst – kopš neatkarības atgūšanas Gaisa spēku attīstībai paveikts daudz, jo jau drīzumā gaidāms flotes papildinājums. Uz Gaisa spēku simtgades svētkiem šodien Lielvārdē bija ielūgti teju 10 tūkstoši bruņoto spēku ģimenes locekļu, radinieku un draugu. Interesanti te bija gan lieliem, gan maziem. Uz zemes varēja aplūkot Latvijas un sabiedroto spēku gaisa kuģus, savukārt debesīs piloti demonstrēja savu prasmi. Kā ierasts parādi atklāja hēlikopteru nests Latvijas karogs. "No tāda kultūras, lepnuma viedokļa, ja skatāmies šos 100 gadus, tad cik lidmašīnas ir bijušas pirms Otrā pasaules kaŗa, ko mēs veicām gan Otrā pasaules kaŗā un kā aviācija, arī civilā ir attīstījusies tagad, mēs ar to varam būt lepni," atzina NBS komandieris Leonīds Kalniņš. NBS Gaisa spēku bazes komandieris Aivars Mežors atzīst, par spīti svētkiem, lielai daļai kaŗavīru šodien ir darba diena.

"Mēs tiešām esam pēdējā laikā ļoti uzlabojuši mūsu spējas pārskatīt gaisa telpu. Attīstām pretgaisa aizsardzību, ir ļoti daudz spēju, ko mēs attīstām. Mēs redzam meklēšanu, glābšanu, mūsu hēlikopterus, bet ir ļoti daudz darba, ko dara gaisa spēki, ko cilvēki neredz. Līdz ar gaisa spēkiem simtā jubileja arī pārējās Nacionālo bruņoto spēku vienībās gaidāma jau pēc mēneša – 10. jūlijā.

***

Vāc ziedojumus Brīvības piemineklja izgaismošanai

"Brīvības piemineklim būs gaismā būt," ar šādu mērķi parakstīts trīspusējs sadarbības līgums starp Brīvības piemineklja izgaismošanas fondu, Rīgas piemineklju aģentūru un Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi par kopīgu Brīvības piemineklja izgaismošanas projekta izstrādi. Projekta mērķis – lai tautas brīvības simbolam izveidotu apgaismojumu un trīs zvaigznes mirdzētu arī tad, ja visapkārt tumšs.

Bijušajam Valsts prezidentam Valdim Zatleram, staigājot pa Rīgas parkiem, radies jautājums, kādēļ netiek izgaismots Brīvības piemineklis, tādēļ viņš ar domubiedriem aizsācis labdarības kustību "Gaisma mūsu brīvībai", ar mērķi aicināt sabiedrību kļūt par brīvības gaismas draugiem un ziedot Brīvības piemineklja izgaismošanai, lai Latvijas tautas simbols – Brīvības piemineklis – būtu izgaismots arī diennakts tumšajā laikā.

Ziemsvētkos šoks, kad parkos ir zilas zvaigznītes, baltas pilošas lāstekas, bet Brīvības piemineklis ir tumsā. Mēs gribam, lai skaistums būtu dienas tumšajā laikā katru dienu," sacīja Brīvības piemineklja izgaismošanas fonda valdes loceklis Valdis Zatlers. Brīvības piemineklja izgaismošanas fonds ir apņēmies gada laikā izstrādāt projektu, vākt financiālos līdzekļus ziedojumu veidā un informēt sabiedrību par projekta izstrādes gaitu. Projekts varētu izmaksāt no 35 – 55 tūkstošiem un patlaban no šīs summas ziedojumos saņemti ap 17 000 eiro. Pieminekli plānots izgaismot katru dienu, bet tam būs trīs dažādas noskaņas – ikdienas apgaismojums, kas iedegsies līdz ar tumšā laika iestāšanos, svētku izgaismojums, kuŗu izmantos valsts svētkos vai citos svinīgos sarīkojumos, arī ar valsts protokolu saistītos sarīkojumos, kā arī īpašais apgaismojums, kas radīs brīnumainu un māksliniecisku noskaņu.

***

Par LU rektoru ievēlē Indriķi Muižnieku

6. jūnijā Latvijas Universitātes (LU) Satversmes sapulce ārkārtas sēdē augstskolas rektora amatā ievēlējusi līdzšinējo rektoru Indriķi Muižnieku. Satversmes sapulces ārkārtas sēdē notikusi LU rektora vēlēšanu otrā kārta, kuŗā delegāti balsojuši tikai par vienu kandidātu – vēlēšanu pirmajā kārtā visvairāk balsu ieguvušo Muižnieku.

Par Muižnieka ievēlēšanu nobalsoja 132 delegāti, pret – 112 delegāti. Deviņas balsošanas zīmes atzītas par nederīgām, un to skaits ierēķināts pret ievēlēšanu balsojošo zīmju kopskaitā. Pirms balsojuma Satversmes sapulces delegāti skaidroja, ka, lai rektors tiktu atzīts par ievēlētu, viņam jāsaņem vairākums balsu. Lai noteiktu vairākumu, par ievēlēšanu nodotās balsis skaitītas attiecībā pret vēlēšanu zīmju, kurās balsots par neievēlēšanu, un par nederīgām zīmēm atzīto vēlēšanu zīmju kopskaitu. Kā izriet no LU Vēlēšanu komisijas pārstāvja sacītā aģentūrai LETA, vēlēšanu otrās kārtas norise faktiski nozīmē atzīt, ka pirmā vēlēšanu pirmā kārta noslēgusies bez rezultāta. Toreiz Muižnieks ieguvis vairāk balsu nekā viņa konkurents, taču līdz balsu vairākumam pietrūkušas dažas balsis. Par Muižnieka atkārtotu iecelšanu rektora amatā vēl jālemj Ministru kabinetam.

***

Aicina pastiprināt NATO spēkus Latvijā

Kaut pēdējo gadu laikā Latvijas aizsardzības sistēmas stiprināšanā darīts daudz, aizvien spēku samērs reģionā Latvijai ir par sliktu. To varētu mainīt vienīgi NATO klātbūtnes palielināšana. Tā Aizsardzības ministrijas ekspertu diskusijā par jauno valsts aizsardzības koncepciju uzsvēra drošības nozares eksperti. "NATO spēkiem Latvijā ir jākļūst no atturēšanas līdzekļa par aizsardzības līdzekli. [..] pat ja mēs ieguldīsim daudz līdzekļu un nopirksim sistēmas, tas būtībā nemainīs spēku samēru reģionā. Vienīgā izeja ir būtiski lielāka NATO spēku klātbūtne reģionā," sacīja drošības eksperts, rezerves pulkvedis Igors Rajevs.

***

Rīgas ostā pietauvojas NATO zemūdene

Lai apliecinātu NATO sabiedroto atbalstu Latvijas teritoriālo ūdeņu aizsardzībā, 31. maijā Rīgā bija ieradusies Vācijas bruņoto spēku zemūdene *U33* un kaŗakuģis *Fehrmann*. Kopā ar Latvijas jūras spēkiem vācu zemūdeni Rīgas jūras līcī sagaidīja arī Latvijas Televīzija.

Aptuveni 57 metrus gaŗā un septiņus metrus platā zemūdene aprīkota ar sešām torpēdu palaišanas iekārtām un vajadzības gadījumā bruņojumu var papildināt ar diviem dučiem jūras mīnu. Uz priekšu to dzen 16 cilindru dīzeļmotors, bet iespējams izmantot arī līdzīgas jaudas elektrodzinēju, kas ir daudz klusāks un padara zemūdeni pretiniekiem grūtāk pamanāmu.

***

***RB Rail* padomē nomainīti pārstāvji no Latvijas**

Baltijas valstu kopuzņēmuma AS *RB Rail*, kas atbild par *Rail Baltica* projekta kopīgo aktīvitāšu īstenošanu, padomē ar 31. maija akcionāru lēmumu iecelti divi jauni padomes locekļi. No darba kopuzņēmuma padomē atsaukti Edvīns Bērziņš un Vineta Rudzīte, bet padomes locekļa amatos apstiprināti Ligita Austrupe un Anrī Leimanis.

Uzņēmumā informēja, ka pārējie padomes locekļi – padomes priekšsēdis Karolis Sankovskis, padomes locekļi *Anti Moppel*, Rīa Sillave un Romas Švedas – pārapstiprināti amatos. Savukārt jaunie *RB Rail* padomes locekļi no Latvijas ir Satiksmes ministrijas valsts sekretāra vietniece Ligita Austrupe un uzraudzības padomes priekšsēža vietnieks uzņēmumā *Latvijas Mobilais Telefons* (LMT) Anrī Leimanis.

***

Aizritējis "Puķu bērnu" salidojums *Straumēnos*

Piektais "Puķu bērnu" salidojums iesākās 26. maijā svētdienas vakarā, kad Daugavas Vanagu fonda (DVF) īpašumā *Straumēnos* ieradās pirmie dalībnieki no latviešu nedēļas nogales skoliņām Anglijā. Pie ugunskura tika gatavotas vakariņas un risinātas sarunas par nākamo divu dienu sarīkojuma programmu.

"Puķu bērni" ir Latviešu Nacionālās Padomes Lielbritanijā (LNPL) rīkots "Bērnu dienu" turpinājums ar mērķi veicināt Anglijā esošo latviešu skoliņu bērniem tikties, sadarboties un draudzēties latviskā garā. Šogad atbrauca aptuveni divi simti dalībnieku no deviņām latviešu nedēļas nogales skolām Anglijā.

Sestdienas rītā ELA un LNPL Izglītības referents Māris Pūlis atklāja svētkus ar sveicieniem no Vēstniecības, Latviešu Izglītības fonda Lielbritanijā, LNPL un Eiropas Latviešu apvienības (ELA). Tālāk sekoja DVF priekšsēža Aivara Sinkas uzruna. Viņš sacīja, cik svarīgas ir šādas iespējas bērniem tikties, lai uzturētu savu latvietību un cieņu pret Latviju.

***

Maskavas Latviešu skola aizvadījusi 25. jubileju

Labas idejas un skaisti nodomi nāk no debesīm. Dažreiz negaidīti,

citreiz jau laikus brīdinot. Arī latviešu valodas nometnes ideja nāca laikus un tiešā lidojumā no debesīm.

Sadarbība ar Maskavas latviešiem sākās 2017. gadā, kad ansamblis "Atbalss" piedalījās Lieldienu svinībās Latvijas vēstniecībā Maskavā. Tam sekoja 2018. gada Latviešu kultūras dienas Archlatviešu vidusskolā, kur ar bērniem strādāja trīs skolotājas no Maskavas. "Uzaicinājumu piedalīties nometnē no Maskavas latviešu skoliņas vadītājas Antras Levovas saņēmu 2018. gada nogalē. Es apzinājos, nometnē mums ir jāpiedalās", stāsta skolas skolotāja.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

ASV. Latvijas vēstniecība ASV sadarbībā ar Nacionālo kino centru, uzsākusi Latvijas filmu nozares popularizēšanas kampaņu "Latvijas filmu klubs" (*Latvian Film Club*). Kampaņas mērķis ir iepazīstināt amerikāņu skatītājus ar izcilām Latvijas filmām, kā arī veicināt interesi par Latviju kā filmēšanas vietu.

Kampaņas laikā katru mēnesi no 2019. gada jūnija līdz 2020. gada maijam Latvijas vēstniecībā un dažkārt citās vietās Vašingtonā bez maksas tiks demonstrētas Latvijas filmas. Lielākā daļa izvēlētās filmas ir "Latvijas filmas Latvijas Simtgadei". Aktīvākie filmu skatītāji nākamā gada maijā saņems balvas. Informāciju par iespējām filmēt Latvijā var iegūt šajā lapā: *filmlatvia.lv*. Katras filmas apmeklēšanai jāiegūst brīvbiļete platformā *Eventbrite*. Kampaņas publicitātei sociālajos tīklos tiks izmantota mirkļbirka *#LatvianFilmClub*, lai labāk izprastu filmās attēlotos vēsturiskos notikumus.

• 3. jūnijā Latvijas vēstniecības ASV darbiniekiem uz vasaras periodu pievienojušās divas praktikantes vēstniecības prakses ietvaros – Elza Vucāne un Māra Madara Lūse. Praktikantes iegūs iespēju līdzdarboties ikdienas darbos, iepazīt diplomāta ikdienu Vašingtonā, kā arī uzzināt vairāk par Latvijas un ASV attiecībām.

KANADA. 31. maijā Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eichenbaums un Latvijas aizsardzības atašejs Kanadā pulkvedis Agris Ozoliņš tikās ar Kanadas bruņoto spēku pavēlniecības Latvijā jauno komandieri pulkvedi Ēriku Laforē (*Colonel Eric Laforest*) un viņa vietnieku majoru Džeremiju Govro (*Major Jeremie Gauvreau*).Vēstnieks K. Eichenbaums pateicās pulkvedim Laforē un majoram Govro par dienestu un sveica ar jauno nozīmējumu Latvijā.

BALTKRIEVIJA. 30. maijā Polockas Grāmatniecības mūzejā notika Latvijas Mākslas diena, kuŗas ietvaros notika 16. Latvijas medaļu mākslas triennāles darbu atklāšana, kā arī Latvijas Simtgades filmas "Mērijas ceļojums" izrāde. Sarīkojuma noslēgumā konsulāta Vitebskā vadītājs Uģis Skuja nodeva Latvijas Nacionālās bibliotēkas grāmatu dāvinājumu. Latvijas Mākslas dienā Polockā piedalījās Latvijas Republikas konsulāta Vitebskā vadītājs Uģis Skuja, kā arī filmas "Mērijas ceļojums" producente Elvita Ruka. Filmai šī ir otrā prezentācija Vitebskas apgabalā. Pirmā bija 2018. gada decembrī M. Šagāla mākslas centrā Vitebskā.

BEĻĢIJA. 4. jūnijā Latvijas vēstniece Ilze Rūse Beļģijas pilsētā Antverpenē atklāja fotografa Jurģa Rikveiļa un mākslas vēsturnieces Dr. hist. Aijas Jansones veidoto izstādi "No tērpa par apģērbu". Uzrunājot klātesošos, vēstniece Ilze Rūse uzsvēra Latvijas pirmās Simtgades nozīmi. Viņa atzīmēja, ka Simtgades svinību ietvaros mēs turpinām stāstu par Latviju – tās vēsturi, cilvēkiem un tradicijām. Arī Latvijas goda konsuls Flandrijas reģionā Kristofs Van Mehelens (*Christophe Van Mechelen*) pauda savu gandarījumu par iespēju piedalīties svinībās un nodrošināt iespēju Antverpenes publikai iepazīties ar Latvijas skaisto dabu un bagātajām tradicijām.

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Polītisks virpulis Izraēlā

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

FRANKS GORDONS

Virpulis, par kuru te klāstīts, ir strikti iekšpolītisks, jo nebeidzamais konflikts ar palestīniešiem paredzamā nākotnē nav atrisināms. To tagad sāk noģist pat Trampa svainis Kušners.

Atgādināsim, ka šāgada 9. aprīlī Izraēlā notika parlamenta vēlēšanas, kurās premjērministra Benjamina (Bibi) Netanjahu nacionālkonservātīvā partija "Likud" ieguva 36 mandātus (no 120), bet viņa trijos mēnešos izveidotais pretspēks – pēc būtības centriskā apvienība "Kahol-Lavan", ko vada bijušais Izraēlas armijas ģenerālštāba vadītājs Benijs Gancs un sekulārais politiķis Jairs Lapids – 35.

Izraēla ir parlamentārā demokratija, un sakarā ar valsts pamatlikumiem uzvarētājs var uzņemties valdības veidošanu, ja viņa vadītai vairāku partiju koalicijai ir vismaz 61 mandāts (no 120). Nākamajā dienā pēc 9. aprīļa vēlēšanām Netanjahu varēja būt gandarīts, jo viņš bija drošs par 65 deputātu atbalstu, kamēr Ganca un Lapida rīcībā bija vien 55 deputātu atbalsts.

Varētu šķist – viss *OK*, Benjaminam Netanjahu piektais varas termiņš garantēts. Bet te nu, var teikt, plīsa pūslis, kas noturēja Izraēlas labējo spēku ļoti dažādos komponentus: bijušais ārlietu un aizsardzības ministrs Avigdors Libermans, Moldovā dzimis un jaunībā ieceļojušais, kuŗa partija 9. aprīlī ieguva tikai piecus mandātus, katēgoriski atteicās no dalības koalicijā, jo abu "reliģisko" partiju ietiepības dēļ ticis mīkstināts likums, kas paredz ik gadu iesaukt armijā zināmu daļu no ultraortodoksāliem jauniešiem – reliģisko semināru – ješivu audzēkņiem. Bez Libermana partijas "piecnieka" Netanjahu rīcība būtu tikai 60 deputātu balsis, t.i., valdīt nav iespējams.

Un tad nu iedegas gandrīz vai šekspīrīgas kaislības, sākas kaulēšanās, kas darītu godu jebkuŗam "austrumu bazāram".. Jāņem vērā, ka Libermana elektorātu veido galvenokārt krievvalodīgie nesenie ieceļotāji, visumā sekulāri ļaudis, kas prasa atvieglot civīllaulības u.tml.

Abas "reliģiskās" partijas 9. aprīļa vēlēšanās ieguva kopumā 15 mandātus, un bez tām Netanjahu būtu bezspēcīgs. Šie "melnsvārči" (atļaujos tādu apzīmējumu) ir izspiedēji: katrās vēlēšanās viņi savu atbalstu dara atkarīgu no dāsnām valsts subsīdijām viņu skolu tīklam, kuŗas nemāca nedz matēmatiku, nedz angļu valodu un tātad dara absolventus nederīgus dzīvei modernā sabiedrībā.

Pats Libermans politiski atrodas "pa labi" no Netanjahu, viņa ieteikumi bieži ir visai kareivīgi, bet šoreiz viņš visu lika uz kārts - arī valsts stabilitāti.

Prezidents Rivlins jau pagarināja likumā paredzēto laiku koalicijas veidošanai – un ... Libermans un "reliģiskie" palika pie sava. Tuvojās pēdējais brīdis - 29. maijs, plkst. 23.59. Un parlaments ar, ja nemaldos, 76 balsu vairākumu nobalsoja par pašizkliedēšanos! Āmen. Nebijis gadījums Izraēlas vēsturē!

Un 9. aprīlī ievelētais parlaments jau bija sanācis uz svinīgu sēdi un katrs deputāts nolasīja zvērestu... Nu Izraēla bez parlamenta un tās valdība ir provizoriska, ar ierobežotām darba iespējām. Noteikts jaunu vēlēšanu datums – 17. septembris. Atkal jezga, plēšanās, milzu tēriņi. Neko darīt – demokratija.

Netanjahu izmisis arī cita cēloņa dēļ: viņam, kā zināms, draud apsūdzība triju vai pat četru ar korupciju saistītu pārkāpumu dēļ, un valdības juridiskais padomnieks (angliskais termiņš – *attorney genrall*) Mandelblits, kuŗa amats ir tiesiski neatkarīgs, gatavs sākt likumā paredzēto izklaušināšanu (*hearings*), pirms ievadīt kriminālprocesu. Netanjahu tagad izmisīgi lūdza, lai šo procedūru nesāk pirms 17. septembŗa vēlēšanām, lai nekaitētu viņa izredzēm, bet Mandelblits viņām strupi atteica: procedūra notiks tad, kad vajadzīgs.

Izraēlā ir daudz nebūšanu, bet tā tomēr it tiesiska valsts.

Izraidītie deputāti

KĀRLIS STREIPS

Pagājušā gada Saeimas vēlēšanās, kā zināms, ievēlējām apaļu simtu deputātu. Patlaban to palicis tikai 98. Šī gada 31. janvārī Saeima no sava vidus izraidīja Jaunās Konservātīvās partijas (JKP) deputātu Juri Jurašu. Pagājušajā ceturtdienā kārta pienāca partijas KPV LV deputātam Atim Zakatistovam. Abos gadījumos tas noticis tāpēc, ka Saeimas Kārtības rullī ir noteikts – ja Latvijas Ģenerālprokurātūra ir palūgusi kāda deputāta izdošanu kriminālvajāšanai un ja Saeima ir nobalsojusi par tādas atļaujas sniegšanu, tad no tā brīža attiecīgais deputāts vairs nedrīkst piedalīties Saeimas darbā līdz brīdim, kad kriminālvajāšana ir pabeigta, vai arī spēkā stājies notiesājošs tiesas spriedums. Šī posma laikā deputāts turpina saņemt pusi no amatalgas. Citādi politisku ierobežojumu nav, kas arī ir redzams - Juraša kungs turpina būt Tieslietu ministrijas parlamentārais sekretārs. Tas nozīmē, ka viņa uzdevums ir kārtot attiecības starp ministriju un iestādi, kuŗas darbā viņš pats nedrīkst piedalīties. Tas gan šķiet mazliet savdabīgi.

Noteikums par deputāta izraidīšanu nav akmenī kalts. Tas nemaz nebija tik sen, kad Latvijas Saeimā un vispār politikā attiecībā uz deputāta imunitāti valdīja gana plaša patvaļa. Lasītāji, iespējams, atcerēsies, ka konkrētais iemesls, kāpēc toreizējais Valsts prezidents Valdis Zatlers ierosināja 10. Saeimas atlaišanu, bija parlamenta atteikšanās atļaut kratīšanu Saeimas deputāta Aināra Šlesera mājās. Laikā pēc Saeimas padzīšanas un tai sekojošā referenduma, kuŗā vairākums vēlētāju atbalstīja domu par tās atlaišanu un parlamenta "gudrās galvas," šķiet, sakaunējās. Nākamajos mēnešos tās atteicās no slepenības dažādos balsojumos par amatpersonām, kā arī krietni ierobežoja deputātu imunitāti dažādos ar likumu saistītos procesos. Noteikums par izdota deputāta izraidīšanu no Saeimas ir no minētā laika posma.

Taču ir problēmas. Janvārī, kad runa bija par Juŗa Juraša izdošanu vajāšanai, arī pats Juraša kungs balsoja **par**. Tas tāpēc, ka viņam bija dots saprast, ka Ģenerālprokurātūra būtībā ir gatava attiecīgo lietu vest uz tiesu jau "rīt ap brokastlaiku". Kopš balsojuma ir pagājuši vairāk nekā četri mēneši. Debatēs par Ata Zakatistova izdošanu JKP deputāte Juta Strīķe nikni stāstīja, kā prokurori laikā kopš balsojuma par Juraša izdošanu ir pauduši, ka izmeklēšana vēl nav beigusies, ka vēl tiek vākta informācija, iespējams, arī no ārzemēm, un līdz ar to process vēl tik ātri nebeigsies. Pagājušajā nedēļā laikraksta *Neatkarīgā Rīta Avīze* tīmekļa portāls vēstīja, ka prokurātūra ir secinājusi, ka ir iemesls uzskatīt, ka savāktie pierādījumi ir pietiekami, lai tiesā uzturētu apsūdzību, kā arī, ka lietas materiāli tagad esot iesniegti Juraša kunga aizstāvjiem, lai viņi ar tiem varētu iepazīties. Zakatistova kunga gadījumā tajā pašā portālā ziņots, ka lēmumu par kriminālvajāšanu kā tādu Ģenerālprokuratūra pieņems nākamo desmit dienu laikā. Lieki teikt, tas var radīt jautājumu par to, kāpēc iesniegumu par deputāta izdošanu prokurori Saeimā iesniedza jau aprīlī. Ja reiz lēmums par kriminālvajāšanu vēl nav pieņemts, tad vismaz teorētiski taču pastāv iespēja, ka taps nolemts to neuzsākt. Kāda jēga tad deputātam uz pāris nedēļām atņemt darbavietu?

Ata Zakatistova gadījumā jautājums ir par krāpniecību, kas atklājusies pēc plašākas izmeklēšanas par iespējamu viņa pārstāvētās partijas KPV LV nelikumīgu financēšanu laikā pirms pērnajām vēlēšanām. Pērn jūnijā ar visai lielu "pompu" Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) deputātu Kaimiņu aizturēja pašā Saeimas plenārsēžu zālē. Tas īstenībā ir tas pats stāsts. Zakatistova gadījumā apgalvojums ir par fiktīva līguma slēgšanu starp viņu un kādu uzņēmumu, Kaimiņa gadījumā – par viņa partijas nelikumīgu financēšanu ar deputāta kādreiz vadītā "Suņu būdas" tīmekļa raidījuma aizsegu. Juraša stāsts ir cits. Viņš ir apsūdzēts valsts noslēpuma izpaušanā un ir stāstījis, kā pirms pāris gadiem, kad viņš strādāja KNAB, kāds, kas bija saistīts krimināllietā, kuŗas centrā ir valsts uzņēmums *Latvijas dzelzceļš*, bija piedāvājis miljonu eiro kukuli, lai apsūdzību lietā mīkstinātu uz mazāk nopietnu apsūdzību. Jurašs teicās esam par šo piedāvājumu izstāstījis KNAB toreizējam direktoram Jaroslavam Streļčenokam, bet direktors uz to nekādi nereaģējis. Un Juraša kungs nolēmis stāstu izstāstīt žurnālam *Ir*. Tāda tad arī tā valsts noslēpuma izpaušana. Deputāta aizstāvji ir norādījuši, ka likumā ir ļoti skaidri pateikts, ka koruptīvu darījumu nevar uzskatīt par valsts noslēpumu. Kukuļa piedāvājums nepārprotami ir koruptīvs darījums, un tāpēc ir iemesls domāt, ka apsūdzība ar valsts noslēpumu varētu būt baltiem diegiem šūta. Vēl jo vairāk

tāpēc, ka sākotnēji Ģenerālprokuratūra nolēma, ka notikušajā noziedzīga darījuma nav. Tikai pēc tam, kad augstākstāvošs prokurors šo lēmumu noraidīja, izmeklēšana sākās no jauna.

Neesmu jurists, un precīzi ne vienas, ne otras lietas juridiskos apstākļus nevaru apspriest. Taču vienu es zinu konkrēti – Latvijā tiesas neizceļas ar sava darba ātrumu. Vispirms ir jānozīmē tiesnesis, tad tiesnesim savā kalendārā ir jāatrod laiks, kad noklausīties lietu. Procesa laikā ir jāiztaujā liecinieki. Ir tiesu debates un viss pārējais. Te der atcerēties, ka Ventspils mērs Aivars Lembergs savā krimināllietā tiesas apmeklē jau vairāk nekā desmit gadus, un tās ir tikai pirmā līmeņa tiesas.

Savulaik biju iesaistīts goda un cieņas aizskāruma prāvā. No apsūdzības brīža līdz pēdējam kasācijas spriedumam Augstākajā tiesā pagāja vairāk nekā astoņi gadi, un galu galā mani attaisnoja. Pie pastāvošās kārtības, visā laika posmā abi politiķi Saeimas darbā nedrīkstēs piedalīties. Un Saeimā joprojām būs tikai 98, ne simts deputātu.

Saprotu, ka "vidējais latvietis" varētu ar šķību aci aplūkot centienus politikāņu imunitāti atkal pastiprināt, nevis vājināt. Taču šajā gadījumā nudien šķiet, ka Saeimas ievēlēto deputātu skaits būs par diviem mazāks vēl krietnu laiku uz priekšu. Un gribas domāt, ka valdībai ir iemesls nopietni padomāt, vai tas ir pareizi.

Gandrīz neticams stāsts

par Latvijas Nacionālā teātŗa viesošanos Šanhajā, Ķīnā

Maija sākumā Latvijas plašsaziņas līdzekļus aplidoja ziņa: ar diviem režisora Elmāra Seņkova iestudējumiem viesizrādēs uz Šanhaju Ķīnā devusies grupa Latvijas Nacionālā teātŗa mākslinieku un darbinieku. Pēc desmit dienu darba pasaules otrā malā, atgriezušies dzimtenē, daudzi no viņiem pārvietojās, itin kā lidojot pāris pēdu virs zemes. Tagad, kad pārdzīvotā jūsma pārvērtusies košās atmiņās, gribējās dzirdēt komentāru par piedzīvoto, par viesizrāžu norisi, nozīmi un jēgu.

Stāsta **Ilona Matvejeva**, Nacionālā teātŗa Producēšanas daļas vadītāja:

Tagad, kad pagājis jau zināms laiks pēc atgriešanās, varu teikt tikai to, ka došanās uz Ķīnu un tas, kas tur notika, bija kaut kas neticams.

Pirmās ziņas, ka par mūsu teātri interesējas festivāls *Modern Drama Valley* no Šanhajas, pienāca jau pagājušā gada septembrī. Tāda interese par mūsu izrādēm šķita fantastiska, bet doma par braukšanu uz Ķīnu – eksotiska. Mūsu priekšstatos tā ir eksotiska valsts un eksotisks piedāvājums, bet pamazām šī ideja vērtās plašumā, gāja dziļumā un vainagojās ar viesizrādēm. Vedām divas izrādes – Ž. Anuija "Antigoni" un A. Čehova "Kaiju". Tie ir režisora Elmāra Seņkova iestudējumi, abus spēlējam teātŗa mazajās zālēs, bet Šanhajā tos spēlējām daudz plašākai auditorijai. Kad pārbraucu mājās, nē, patiesībā jau pēc "Antigones" izrādēm, es sapratu, ka šis piedzīvojums bija visu pūļu un satraukumu vērts. Jo tā, kā mūsu aktieŗi to nospēlēja… grūti atrast vārdus, kā to noraksturot.

Man vienmēr ir liels prieks vērot, kā Nacionālā teātŗa aktieŗi spēlē ārpus teātŗa, tās ir izrādes ar īpašu atdevi. Un ne jau tikai aktieŗi, arī visi citi darbinieki strādāja ar neatkārtojamu iedvesmu. Vislielākais gandarījums bija par to, ka mūs saprata, ka skatītāji bija klusi un uzmanīgi. Pirms izrādēm tikām brīdināti, ka ķīniešu skatītāji esot tādi nemierīgi skatītāji – viņi mīlot izrādes laikā lietot telefonus, kārtot visu savu dzīvi, bet šoreiz tā nebija.

Zīmīgi, ka arī nesaprotamā valoda nebija šķērslis skatuves mākslas uztverei. Mēs strādājām ar titriem: abas izrādes tika spēlētas latviski, bet titri – ķīniešu un angļu valodās, un skatītāji klausījās ļoti uzmanīgi. Skatītāji bija pateicīgi par to, ka varēja izlasīt ne tikai visus vārdus, bet arī par to, ka tulkotais teksts sakrita ar emocijām uz skatuves.

Kas bija mūsu skatītāji? Ļoti dažāda publika. Bet tā kā festivāls bija orientēts galvenokārt uz profesionāļiem, skatītāju vidū bija daudz studentu, dažāda veida jauni profesionāļi, cilvēki, kas ir saistīti ar teātŗa mākslu. Tūlīt jāpiebilst, ka dramatiskais teātris Ķīnā nav tik populārs kā pie mums, jo tas ir savā sākuma attīstības stadijā. Vidusmēra ķīnietim jēdziens "teātris" lielākoties saistās ar tradicionālo ķīniešu operu. Dramatisko mākslu profesionāļi mācās no Eiropas, dažādā veidā arī kopē Eiropu. Staņislavskis un viņa sistēma, kā izteicās mūsu režisors Elmārs Seņkovs, ķīniešu skatuves māksliniekiem ir Dieva vietā.

Teātŗa uzbūvē, profesionālā valodā, aizskatuves dzīvē lielas atšķirības no mums pierastā nebija. Tā bija ļoti vērtīga profesionāla pieredze. Ķīnieši daudz un ātri strādā, viņi strādā sešas dienas nedēļā un ievēro stingru disciplīnu. Piemēram, nedrīkst mēģināt vēlāk par desmitiem vakarā, tad visas sabiedriskās telpas tiek aizvērtas, elektrība izslēgta. Nav tā, ka pilsēta grimst tumsā, bet visi parki, visas sabiedriskās ēkas beidz savu darbu, jāiestājas mieram, jo nākamais darba dienas rīts būs agrs.

Starp abām mūsu izrādēm bija preses konference, kas ilga divas stundas. Bija ieradušies teātŗa kritiķi, augstskolu mācību spēki, mediju pārstāvji. Uzdeva ļoti interesantus jautājumus, no tiem varējām secināt, cik uzmanīgi viņi bija skatījušies izrādi. Guvām pārliecību, ka mēs viņiem neesam tikai eksotika, bet raisām arī tīri profesionālu interesi.

Atkal reiz pārliecinājāmies, ka kamerspēles izrādes, uzliekot tās uz lielākas skatuves, tikai iegūst. Mūsu "Antigone" savā uzbūvē ir diezgan universāla, arī spēles manierē un aktieŗu atdevībā. Protams, mazākā laukumā mēs, skatītāji, iegūstam spēcīgāku iespaidu no tuvās klātbūtnes. Savukārt "Kaija" ieguva, "uzplauka" izrādes dekorācija, labāk nolasījās iecere par teātri teātrī, par mazo pasaulīti, kuŗā dzīvo varoņi. Mums bija panākta vienošanās, ka Ķīnas puse izgatavo dekorācijas un lielos rekvizītus, viņi laipni piedāvāja arī mūzikas instrumentus, mēs ņemām līdzi tikai sīkos rekvizītus. Dekorācijas bija ļoti labi un precīzi izgatavotas, uz skatuves aktieŗi varēja justies kā mājās.

Iznācis tā, ka parallēli mūsu viesizrādēm Elmārs Seņkovs un scēnografs Reinis Suhanovs tika uzrunāti vienam nacionālās dramaturģijas projektam Šanhajā. Viņi aicināti iestudēt vienu jaundarbu, makets jau ir nodots, Elmārs ar astoņiem profesionāliem aktieŗiem mēģina vidējas formas izrādi. Mums tas ir pirmais šādas sadarbības mēģinājums, jo ķīniešu puse ir ļoti ieinteresēta strādāt ar mūsu režisoriem. Līdz šim Šanhajas teātŗa vidē vairāk ir pazīstami lietuviešu un krievu režisori. Vietējā drāmas mākslas skolā atpūsta programmu, kuŗā aicina dažādu valstu režisorus iestudēt klasikas darbus. Uzzinājām, ka pirmais šai programmā 2014. gadā bijis Ādolfs Šapiro, kas iestudējis "Tēvoci Vaņu". Viņi teica: "krievu režisors", mēs zinām, ka savā ziņā viņš ir arī mūsējais. (Ilgus gadus Jaunatnes teātŗa galvenais režisors Rīgā – *Red.*) Atkal redzam, cik pasaule ir maza!

Apgūstot dramatisko mākslu un Staņislavska sistēmu, ķīniešu kolēģiem ir būtiska nepieciešamība redzēt, kā strādā mūsu režisori, kā domā mūsu mākslinieki. Elmārs Seņkovs mēģinājumos strādā ar tulka palīdzību, bet viņš atzina, ka tas nav grūti, jo izveidojusies laba profesionālā saprašanās. Uz lomām Elmāra iestudējumā bijis pat sarīkots kastings, jo aktieŗi uzskata, ka ir liels gods strādāt pie ārzemju režisora. Režisoram tur ir daudz lielāka noteikšana, tāda noteikta autoritāte. Mēs vairāk strādājam komandā, tur galvenais ir režisors, tiktāl, ka vienmēr pirmais pa durvīm ieiet režisors.

Bija ļoti interesanti iepazīties ar cita veida kultūru, lai gan Šanhaja nav visa Ķīna, dzīve tur tomēr citādi organizēta. Milzīgā pilsēta (2005. gadā atzīta par vislielāko pilsētu pēc iedzīvotāju skaita, 2019. gadā tajā 26,32 miljoni iedzīvotāju) ir visumā eiropiski orientēta, bet, ņemot vērā, ka tā ir mākslas, kultūras, modes un citu industriju centrs, grūti aptveŗams ir šis iedzīvotāju daudzums. Pavisam citi mērogi, vietējie nemaz paši nevarēja atbildēt, cik teātŗu ir Šanhajā, cik tur aktieŗu skolu. Mēs bijām otrie no Baltijas, jo lietuviešu teātris viņiem jau ir zināms. Redzēsim, kā turpmāk veiksies ar sadarbību, Ķīnas puse ir ieinteresēta izrāžu apmaiņā, tāpat rīkot meistarklases, kas īpaši interesē viņu Teātŗa augstskolu.

Brauciens bija samērā gaŗš; tiem, kas nebija nodarbināti abās izrādēs, iznāca laiks iepazīties ar kultūras iespējām, ar tūristu iecienītām vietām, tirgiem. Izbaudījām arī ēšanas tradicijas, nogaršojām vismaz četras vai piecas atšķirīgas virtuves. Gatavojot ēdienu, to sautē un tvaicē, plaši izmanto dārzeņus un saknes. Man pašai neiznāca nogaršot ne čūskas, ne kukaiņus, bet bijām tirgū, kur tos varēja iegādāties un apskatīt. Ēdieni ir samērā asi, pavāri daudz lieto čili piparus un citus asumus, arī dezinfekcijas nolūkā. Interesanti, ka ir pamatēdiens, bet garšas buķeti ar garšvielām un mērcēm katrs var "uzburt" pats. Nācās ēst ar irbulīšiem, mēs to pratām, un mājastēviem tas ļoti patika.

Pilsētas centrā var just pagātnē būtisko Eiropas klātbūtni: ir vēsturiskie britu kvartāli, franču kvartāli. Taču pilsēta ir apaugusi ar augstceltnēm. Bijām vienā tādā 91. stāvā, lai iedzertu kafiju un palūkotos uz pilsētu no putna lidojuma, Taču tā nebija augstākā celtne, bija arī vismaz 20 stāvu augstākas. Pārsteidza tas, ka pilsēta ir ļoti zaļa. Vērienīga apzaļumošana. Starp mājām uz ielām – apstādījumi un pilns ar ziediem. Ziedi tiek stādīti podos, lai vieglāk tos nomainīt. Sabiedriskā dzīve norit parkos, tur spēlē dambreti, kungi laiž pūķus vai spēlē tautas mūzikas instrumentus, dāmas dzied… Ļoti iecienīts laika pavadīšanas veids ir karaoke. Technoloģiju ziņā ir milzīgas iespējas, visa dzīve paiet telefonos. Turpat blakus ir tempļi, kur notiek viss pēc senām tradicijām. Cilvēki mazāk steidzīgi, bet ir strādīgi un katrs ļoti uztraucas par savu darbavietu.

Mēs varbūt neredzējām īsto, etnisko Ķīnu, tam nebija laika, jo braucām taču strādāt.

Stāstījumu pierakstīja
Gundega Saulīte
Foto: **Linda Ģībiete**

UZZIŅAI
Festivāls *Modern Drama Valley* ir Šanhajas *Jingʼan* rajona iniciātīva kopš 2009. gada. Šogad tajā piedalījās 19 izrādes no 11 valstīm, tostarp Japānas, Izraēlas, Norvēģijas, Nīderlandes, Lietuvas, Krievijas.

Aktrise Maija Doveika pie viesizrāžu afišas, viņa abās izrādēs galvenajās lomās

Preses konferencē: Elmārs Seņkovs (otrais no kreisās), tālāk – Ilona Matvejeva, izpilddirektors Ojārs Rubenis un direktors Jānis Vimba

Aktieŗi Uldis Siliņš un Ģirts Liuziniks ir sajūsmā par zivju tirgu

Aicina Inese Galante

Operdziedātāja ***Inese Galante*** *intervijā* ***Irēnai Bērziņai***

Festivāls "*Summertime* – aicina Inese Galante" – šie īstenie mūzikas svētki nedēļas garumā šogad svinēs 15 gadu jubileju, un tas norisināsies no 5. līdz 11. augustam Jūrmalā, Dzintaru koncertzālē.

Satikt Inesi Galanti dzimtenē nemaz negadās tik bieži, šoreiz viņas viesošanās Latvijā bija saistīta ar nopietnu darbu jauno talantu konkursa žūrijā.

Esat lielu darbu paveikusi – nupat noslēdzies gadskārtējais talantu konkurss. Kādi iespaidi?

Visi izpildītāji bija lieliski, nebija neviena, par kuru varētu teikt: *sorry*, bet nē! Visi parādīja ļoti augstu līmeni.

Sieviešu vokālais izpildījums laikam jums īpaši rūp?

Jā, kā gan savādāk. Meitenēm jābūt visaugstākajā līmenī, lai kaut ko paveiktu pasaules līmenī. Ir milzīga konkurence. Pēc konkursa piezvanīju katrai un man bija viņām ko teikt, bija arī ko jautāt. Es dzirdu un saprotu, kas traucē balsij izpausties. Es to zinu, tāpēc man gribas, lai ikvienai veicas.

Kas, jūsuprāt, ir talants?

Talants - tas nav tavs nopelns, tas ir vienkārši ielikts šūpulī no augšas – no senčiem, no Dieva. Cits apzinās, ka ir "nobučots no Dieva", bet daudzi ne. Mūsu fonda misija ir palīdzēt talantiem. Ļoti daudzi talanti nodzīvo savu dzīvi, netikuši pamanīti, nav bijis, kas viņus pabīda un pavirza, tāpēc jārada labvēlīgi apstākļi.

Vai talantu vidū ir atrasts jauns skatuves partneris?

Ir gan, pat veseli trīs! Divi tenori un baritons.

Mūsdienās ir tik plašs kultūras pasākumu piedāvājums – uz skatuves kāpj un panākumus gūst ne tikai talanti...

Standarti sāk mainīties, daudziem vairs nepatīk, ja uz skatuves dziedātājai ir kuplākas formas, lai arī viņa dzied dievīgi. Es nerunāju par *feinšmekeriem* – viņi pratīs novērtēt, bet masas pieprasa citus standartus, un izpildījums dažkārt paliek otrajā plānā. Es gribu, lai pēc koncerta, pēc izrādes kaut kas paliek manī ilgāku laiku, gribu, lai mani ievelk citā pasaulē, lai pārsteidz un sajūsmina.

Gribas piedzīvot brīnumu?

Jā, cilvēki nāk pēc brīnuma, pēc skaistuma, jo ikdiena ne vienmēr dod spārnus!

Klausītājs jūsu koncertos jūtas ļoti īpaši, jūs personīgi uzrunājat katru ar savu balsi, ar vārdiem, kas teikti no sirds.

Es jūtu cilvēkus zālē, un man gribas pateikt: es jūs mīlu, saprotu, jūtu! Esmu nostrādājusi četrus gadus medicīnā, esmu redzējusi cilvēku ciešanas – tas ļoti ietekmējis manus uzskatus. Man nebija plāna kļūt par dziedātāju – es gribēju kļūt par psīchologu vai bērnu ārsti, vai chirurgu. Bet liktens lēma citādi.

Tagad dziedināt cilvēku dvēseles ar savu aizkustinošo dziedājumu.

Dziedājums – tā ir kā hipnoze. Ar zālēm cilvēku var arī saindēt, bet skaņas ir mērķētas konkrēti katram un nekādi nevar kaitēt. Uzlabot, cerams, var. Turklāt kopā vienmēr ir vieglāk nekā vienam pašam. Koncerts var būt kā dvēseles duša. Ja nav sajūtas, ka dvēsele attīrās, – nav vērts...

Vai ir kāds vieds padoms jaunajiem dziedātājiem?

Galvenais – nesabojāt balsi, dziedāt dabiski, lai netiek "forsēts", lai nav bez elpas, jo dziedāšana – tā ir ekstāze. Kā putns, kas nāk ar laimīgu vēsti.

Festivālam *Summertime* – 15 gadu, laiks aizritējis nemanot

Šad tad man pašai liekas – nevar būt, bet, kad ieskaties pasē... Festivālam joprojām ir septiņu dienu programma, un - jāsaka atklāti - vieglāk nepaliek. Varbūt pat ir grūtāk. Mainās politiskā un ekonomiskā situācija, un viss cieši saistīts, esam atkarīgi no tā visa. Bez financiāla atbalsta nav iespējams organizēt šādus festivālus.

Kāds bija sākums?

Tolaik, pirms 15 gadiem, mūsu festivāls bija vienīgais šāda mēroga sarīkojums nopietnās mūzikas žanrā. Atcerējos to līmeni un gaisotni, ko piedzīvoju bērnībā un jaunībā – pasaules klases mākslinieki mūzicēja Dzintaru koncertzālē, arī mūsu lieliskie izpildītāji. Nolēmu, ka tas jāturpina. Tā radās doma par festivālu.

Man tolaik jau bija daudz draugu - mūziķu visā pasaulē. Es zināju, ar ko es varu mūsu publiku pārsteigt un iepriecināt, un tie bija laiki, kad prieks bija īpaši vajadzīgs, jo bija ļoti grūti, tāds tukšums, cilvēkiem vajadzēja izdzīvot, daudz ko pārdomāt, mainīt.

Tolaik ārzemēs par Latviju kā neatkarīgu valsti bija diezgan miglains priekšstats...

Pirmie gadi bija sarežģīti, jo gandrīz neviena slavenība, ko aicināju, īsti nezināja, kas tā tāda Latvija ir. Tagad mani draugi – mākslinieki, mūziķi, solisti, atbraukuši uz Latviju, saka: "Jums ir tik labi mūziķi, tik profesionāli orķestri, tik skaista daba un cilvēki, tik garšīgi ēdieni!" Mēs paši to ikdienā pat nepamanām, tā pa īstam nenovērtējam.

Jūs allaž savus klausītājus uzrunājat kā ģimeni.

Daudzi mani pazīst jau sen, jo operā sāku dziedāt, kad vēl mācījos Mūzikas akadēmijā 3. kursā. Es esmu ļoti atbildīgs cilvēks, un ja kāds man uzticas, es darīšu visu labāko, ko vien spēju. Kādreiz uz koncertiem nāca viena paaudze, pēc tam otra, tad trešā, un ir bijuši tādi brīži, kad man saka: "Mana māmiņa vai mana vecmāmiņa jūs ļoti labi atceras". Ja nāks vēl arī ceturtā paaudze, es par to tikai priecāšos!

Festivāla programma veidota tā, lai saturs būtu interesants dažādām mūzikas gaumēm un paaudzēm.

Mēs saprotam, ka Jūrmalā jāpieskaņojas "kūrorta žanram". Cilvēki nāk atpūsties. Bet atpūta var būt ļoti dažāda, ne vienmēr gribas klausīties tikai operas un ārijas, varbūt gribas kaut ko citu arī. Piemēram, labs džezs, rokenrols arī piepilda un dod pozitīvu enerģiju. Vienalga kāda mūzika, bet ir jābūt saturam, eleganti, skaisti pasniegtam augstā līmenī, tad cilvēks pēc koncerta ir piepildīts, viņam ir laba oma, viņam ir vieglāk dzīvot tālāk.

Inese Galante: *"Manuprāt, visi mūsu prezidenti ir cienījami pārstāvējuši mūsu valsti. Acīmredzot nu ir pienācis laiks, kad noderēs Egila Levita starptautiskā pieredze, protams, arī valodu zināšanas ir būtiskas, taču šobrīd, šajā globalizācijas laikā, pats svarīgākais, lai Latvija nepazūd polītiskajā un ekonomiskajā konkurencē, lai tā cienīgi tiktu pārstāvēta pasaulē polītiskās elites apritē, lai par Latviju dzird un par Latviju zina. Manuprāt, Levita kungs to lieliski varēs izdarīt."*

Katru gadu festivāls pārsteidz ar savu programmu, daudzi mūziķi uzstājas Latvijā pirmo reizi.

Jā, arī šis gads nav izņēmums. 5. augustā notiks festivāla svinīgā atklāšana. Šajā koncertā uzstāsies pasaules slavu iemantojusī grupa no ASV – *Hypnotic Brass Ensemble* – no pankroka līdz pat džezam un hiphopam, papildināti ar čigānu motīviem. Festivāla otrajā dienā skanēs dedzīgi Latīņamerikas mūzikas ritmi un īpašas džeza interpretācijas kolumbiešu stilā grupas *Puerto Candelaria* izpildījumā. Šis mūzikas šovs Baltijā tiks rādīts pirmoreiz. 8. augustā uzstāsies Lielbritanijas jaunā zvaigzne Stīvens Ridlijs ar savu unikālo vokālu un izpildījumu - tas nebūs koncerts tradicionālajā izpratnē, bet kaislīga vokāla un klavieršpēles "deja" kā īstā talanta monoizrāde. Pēc festivāla klausītāju daudzkārtējiem lūgumiem, atkal aicinām publikas mīluli, pasaulslaveno džeza virtuozu Daniilu Krāmeru. 10. augustā Lielajā zālē skanēs stilīgā kvarteta no Amsterdamas BRUUT! mūzika *Groove, Funk, Smooth Jazz* stilos, kas atsauc atmiņā Tarantino kulta filmas, skaņuplates, kas vienmēr ir modē. Tā būs saulaina, ar Amsterdamas brīvības garu piepildītā mūzika ar *dance* un sērfinga mūzikas stilu iezīmēm.

Vai arī šogad būs kāds īpašais viesis?

Festivāla īpašais viesis šogad būs Emirs Kusturica – Balkānu džeza izpildītājs un kinorežisors. Viņš Jūrmalā uzstāsies 7. augustā kopā ar grupu *The No Smoking Orchestra*. Viņš ir īpašs, ļoti savdabīgs cilvēks un dziedātājs. Tie, kas par viņu interesējas, to zina.

Festivāla programma patiesi daudzveidīga, īsts mūzikāls kokteilis. Būs arī jūsu īpašā diena?

Jā, mans īpašais veltījums Jūrmalai būs 10. augusta koncerts Mazajā zālē, klausītājiem būs iespēja dzirdēt izcilo Vīnes operas solistu baritonu Martinu Ahraineru. Koncertā skanēs visu iemīļoti skaņdarbi, dziedāsim operu ārijas un mīlas duetus. Festivāla kulminācija būs jubilejas koncerts "Galà Galante", kuŗā uzstāsies spilgtākās Latvijas un ārzemju zvaigznes kopā ar jaunajiem talantiem. Šogad programma būs pārsteigumiem bagāta.

Latvijā nule ievēlēts jauns prezidents...

Man ir bijis tas gods iepazīt visus Latvijas prezidentus, un, liekas, nekas nenotiek tāpat vien. Katrā laika posmā ir dažādi apstākļi, citāda polītiskā un ekonomiskā situācija ne tikai Latvijā, bet arī Eiropā un pasaulē. Atbilstoši situācijai darbojas cilvēki, kas uz to brīdi ir visvajadzīgākie, iespējams, vispiemērotākie Latvijai. Esmu piedalījusies daudzos starptautiskos pasākumos, kur bijuši arī mūsu valsts prezidenti, un varbūt tur, kur kādreiz ir nepieciešams būt aktīvam, citā reizē labāk ir būt diplomātiski atturīgākam, bez pārliekas uzbāzības.

Manuprāt, visi mūsu prezidenti ir cienījami pārstāvējuši mūsu valsti. Acīmredzot nu ir pienācis laiks, kad noderēs Egila Levita starptautiskā pieredze, protams, arī valodu zināšanas ir būtiskas, taču šobrīd, šajā globalizācijas laikā, pats svarīgākais, lai Latvija nepazūd polītiskajā un ekonomiskajā konkurencē, lai tā cienīgi tiktu pārstāvēta pasaulē polītiskās elites apritē, lai par Latviju dzird un par Latviju zina. Manuprāt, Levita kungs to lieliski varēs izdarīt. Viņš ir zināms un cienījams Eiropas polītiķu aprindās, un tas, man liekas, pašreiz ir svarīgi.

Mums vajadzētu vairāk pārliecības, vairāk lepoties ar to, kas izdarīts. Vajadzētu panākt situāciju, radīt tādu dzīvi, lai latvieši atgriežas Latvijā. Mums gan tā ierasts, ka viss, kas ir labs izdarīts, šķiet pats par sevi saprotams, bet slikto mēs redzam un par to daudz runājam. Bet ir tik daudz labas lietas izdarītas. Mēs esam gudra tauta un varam daudz ko paveikt.

Ko jūs vēlētos pateikt saviem *Summertime* festivāla faniem?

Laipni aicinu uz festivālu, pārsteigumu netrūks! Laipni gaidīti ir visi – gan tie, kas jau 15 gadus apmeklē koncertus, gan arī tie, kuŗi varbūt atnāks pirmo reizi. Atnāciet un baudiet mūziku, aizmirstiet par ikdienas rūpēm! Mūzika dara ar cilvēkiem brīnumu lietas.

Un, protams, – visam pāri mīlestība. Es jūs mīlu, tāpēc no visas sirds priecāšos par tikšanos ar jums šogad – jubilejas gadā! Izbaudīsim kopā skaistos būšanas mirkļus!

Rīgā atkal skan "Latvijas gredzeni"

Latvijas Koncertapvienības "Latvijas koncerti" rīkotā Rīgas festivāla ietvaros atkārtoti notiks Latvijas valsts Simtgades projekta "Latvijas gredzens" koncertuzvedumi, kuros īstenota realizējās diriģenta Sigvarda Kļavas lolotā ideja – četros *gredzenos* izcelt un parādīt katra Latvijas novada īpatnības, bagātības un enerģiju. Visas izrādes notiks Dailes teātrī: 12. jūnijā "Vidzemes gredzens" – mūzikāla izstāde "Kalns uz augšu ies"; 14. jūnijā "Zemgales gredzens" – kino koncerts "Vēstures palos", kas saņēma Lielo mūzikas balvu 2018 katēgorijā "Gada uzvedums"; 18. jūnijā "Kurzemes gredzens" – lielkoncerts "Pūt, vējiņi!" un 21. jūnijā "Latgales gredzens" – koncertizrāde "Rakstiem un skaņai".

"Vidzemes gredzena" mūzikālās izstādes "Kalns uz augšu ies" māksliniecisjajā tēlā sabalsojas Latvijas Radio koris un četri mūziķi – dziedātājs un leijerkastes spēlmanis Daumants Kalniņš, ģitaras virtuozs Kaspars Zemītis, akordeonists Artūrs Noviks un pianists Richards Plešanovs.

Mūzikālās izstādes koncepcijas autore ir izstāžu kuratore Guna Kalnača, savukārt vizuālo koncepciju izstrādājusi un īstenojusi radošā studija *Dd studio* – Jānis Mitrēvics, Zane Priede, Ilze Zigerte un Helēna Ozola. "Šis ir emocionāls stāsts, arī subjektīvs stāsts. Neviens nevar par Vidzemi visu izstāstīt stundas laikā. Mēs esam atļāvušies būt pietiekami emocionāli un subjektīvi. Un tāda jau arī ir šodienas kultūras būtība – mūs interesē cilvēks, mūs interesē personība," uzsver Guna Kalnača.

"Zemgales gredzena" kino koncertā "Vēstures palos" satiksies Latvijas Radio koris, Latvijas Radio bigbenda grupa, mūziķi – brāļi Oskars (saksofons) un Raimonds (klavieres) Petrauski, kā arī laikmetīgās dejas mākslinieki Lilija Lipora un Guntis Spridzāns.

Kino koncerta libretu radījusi dzejniece Inese Zandere, parādot Zemgales garīgo auglību caur Aspazijas, Annas Brigaderes, Jāņa Jaunsudrabiņa, Māras Zālītes dzejas un prozas spēku. Koncerta emocionālā kulminācija ir Knuta Skujenieka dzeja, kas skan Pēteņa Vaska mūzikā. Kino koncertā dzirdēsim arī Līgas Celmas-Kursietes mūziku. Režisors - Roberts Rubīns.

"Pūt, vējiņi, dzen laiviņu, aizdzen mani Kurzemē" – skan pazīstamās tautasdziesmas pirmās rindas, kas kā vadmotīvs skan cauri **Kurzemei** veltītajam lielkoncertam **"Pūt, vējiņi!"**. Tā mūzikāli māksliniecisko koncepciju veidojuši diriģents Māris Sirmais un režisors Reinis Suhanovs. "Mūzikālā bagātība Kurzemē ir tik liela, ka nav iespējams to ietvert vienā koncertā. Mums bija jāpaliek pie viena nozīmīga, simboliska zariņa. Un šajā gadījumā tas bija tieši "Pūt, vējiņi!"," stāsta M. Sirmais. Lielkoncertā dzirdēsim Latvijas Radio kori, Valsts Akadēmisko kori "Latvija", Liepājas Simfonisko orķestri, etnomūzikas grupu "Auļi", folkloras kopas "Saucējas" un "Suitu sievas", solistus – Laimu Jansoni (kokle, vargans) un Vestardu Šimku (klavieres).

"Latgales gredzens" atklās Latvijas austrumu novada bagātības un latgaliešu gara būtību tautasdziesmu un Svēto Rakstu savijā. Latgales novadam veltītajā koncertizrādē "Rakstiem un skaņai" skanēs vijole, cimbala un kontrabass, akordeons, mandolīna un cītara, ermoņikas, grābekļi, klabekļi un taustiņi, perkusijas, vargāni un pašdarināti instrumenti, kā arī keramiķes Mairitas Folkmanes un mūziķa Aleksandra Maijera jaunbūvētais instruments – lamellofons. Uzvedumā piedalās: Latvijas Radio koris, Latgales mūzikantu grupa un priesteri. Idejas autors un mūzikālais vadītājs – Sigvards Kļava, video māksliniece – Katrīna Neiburga, scenografs – Rūdolfs Baltiņš, gaismu mākslinieks – Egils Kupčs, režisore – Inese Mičule.

"Es un visa radošā komanda ar lielu uztraukumu un arī lielu interesi gaidām, kā *Latvijas gredzens* izskatīsies vēdeklī, koncentrētā veidā, – lai varētu saprast, kas ir izdevies un kas ne un kā šos dažādos vēstījumus ieraudzīt vienā kopumā. Domāju, ka šādā veidā, kad *Gredzeni* būs koncentrēti salikti cits aiz cita, varēs saprast gan kāpumus, gan bedres. Labo sajūtu dod tas, ka šie pasākumi nav palikuši tikai vēsturiskā archīvā. Ar mūziķiem esam veikuši atkārtošanas mēģinājumu, un visi dzied, spēlē un dejo, it kā tik tikko būtu to visu darījuši. Atkal satiekoties, cilvēkiem ir liels, pozitīvs atmiņu lādiņš, kas ir ārkārtīgi svarīgi, sevišķi profesionālā vidē intensīvā darbošanās laikā." Sigvards Kļava saka intervijā mūzikoloģei Inesei Lūsiņai. "Man ir svarīgi, lai cilvēki koncertzālē neienāk ar mēteli (kā, starp citu, pasaulē tagad bieži dara) vai vīnu plastmasas glāzē."

Pasaules latviešu mākslas centrā Cēsīs godinās Jāni Mintiku

DAINIS MJARTĀNS

Jānis Mintiks dzimis 1944. gada 18. septembrī Zalcburgā, Austrijā. Pēc ieceļošanas ASV mācījās Leitona mākslas skolā un Krenbruka Mākslas akadēmijā (1969-1972), saņemdams vairākas stipendijas un beidzot mācības ar mākslas maģistra gradu.

Savu radošo ceļu J. Mintiks sāka eļļas un akvareļa gleznieciībā, pēc tam pievērsās tēlniecībai, veidojot savus darbus metallā, kokā un stiklā. Mākslinieks piedalījās grupu izstādēs un rīkoja personālizstādes kā latviešu sabiedrībā, tā amerikāņu mākslas pasaulē.

1965. gadā par filmu "*Search*" amatieru filmu festivālā *University of Western Michigan* ieguva godalgu. 1973. gadā Klīvlandes Dziesmu svētkos par darbu "Pēdējais" saņēma Dziesmu svētku komitejas godalgu, 1975. gadā Rietumkrasta Dziesmu svētkos Sietlā par skulptūru grupu "Pērkoņa krusts", "Līklocis" un "Jumis" – PBLA Goda balvu. Vēsturē J. Mintiks iegājis ar Tobago salā veidoto pieminekli seno kurzemnieku piemiņai – "Zem Kurzemes karoga".

Mākslinieka dzīvi 1980. gadā pārtrauca personiska traģēdija, pēc kuras viņš pārcēlās uz dzīvi Norvēģijā, savukārt mūža pēdējos gadu desmitus par dzīvesvietu izvēlējās Taosu Jaunmeksikā (ASV), tālu no mākslas centriem. Tāpēc nav brīnums, ka viņa vārdu Latvijā tikpat kā nepazīst. Tajā pašā laikā viņš turpināja radīt spēcīgu un oriģinālu mākslu. J. Mintika atraitne, izcilā čelliste Sallija Gintere (*Sally Guenther)* ir ieguldījusi lielu darbu un līdzekļus, lai nosūtītu mākslinieka darbus uz Latviju. Tas bija pamudinājums Pasaules latviešu mākslas centra (PLMC) izstāžu kuratorei Leldei Kalmītei iepazīstināt Latvijas publiku ar J. Mintika daiļradi.

Pēc L. Kalmītes vārdiem, šajā retrospektīvajā izstādē iekļautas liela mēroga skulptūras, gleznas, grafikas un citi darbi, kā arī daudz biografiskās informācijas un fotografijas par mākslinieka dzīvi un darbu. PLMC izstāde un ar to saistītie notikumi ir bagāts mākslas vēstures informācijas avots mākslas vēstures pētniekiem, kā arī plašai sabiedrībai. Izstāde ir svarīgs solis, lai nākamajām paaudzēm saglabātu latviešu diasporas mākslinieku devumu.

20. jūnijā plkst. 19 visi interesenti aicināti uz J. Mintika izstādes atklāšanu Pasaules latviešu mākslas centrā (PLMC), Cēsīs, Lielā Skolas ielā 6. plkst. 20 varēsim klausīties Salli-jas Ginteres (ASV) solokoncertu. Par mākslinieka dzīvi un daiļradi vēstīs PLMC izdots katalogs.

Jānis Mintiks, veidojot pieminekli kurzemniekiem Tobago salā, 1976. gadā

DUBLINĀ SATIKTIE CILVĒKI UN MIRKĻI

***Ligitas Kovtunas** fotoreportāža*

Viena no Pētersona pīpju tirgotavas vietām Dublinā, kas darbojās vēl līdz 2014. gadam. Tagad te – blakus viskija mūzejam, saimnieko citi uzņēmēji, bet veikals pārcelts uz jaunajām telpām Nassau ielā

Kopā ar Pētersonu atvasēm no Latvijas pie Pētersona pīpju veikaliņa Dublinā, Nassau ielā. No kreisās: Pētersonu dzimtas pēcteči Reinis Pētersons, Jānītis (Reiņa un Ineses dēls), Sanita Ivdra Pētersone, Sandra Rūta Pētersone un Inese Pētersone

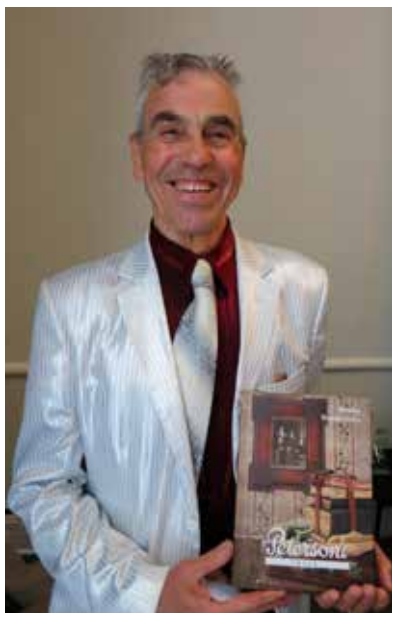

Juris ir dzimis Omskā, Sibirijā, tur arī pavadījis pirmos piecus savas dzīves gadus. Īrijā aizritējuši 14. Juris ļoti vēlas pēc atgriešanās Latvijā aizlidot arī uz dzimto vietu – kopā ar citiem Sibirijas bērniem

Liāna. Kolorīta persona, kuŗa kopā ar savu dzīvesdraugu sicīlieti Džovanni arī aktīvi līdzdarbojusies grāmatas "Pētersoni Īrijā" varoņu dzīves ceļu un atdusas vietu apzināšanā un saglabāšanā. Arī man dāvanā tika maisiņš ar Liānas atrastajiem neparastiem gliemežvākiem

Kad jautāju Andrim, vai ir nolēmis atgriezties Latvijā, viņš nekavējoties un precīzi atbildēja: "Jā, man te vēl jānostrādā 51 nedēļa!" Nu jau palikušas vien 49...

Aivars ir re-remigrants – pēc Īrijā pavadītajiem gadiem atgriezies Latvijā un raudzījis iekārtot savu dzīvi dzimtenē. Neizdevās tomēr, un Aivars atkal ir Īrijā

Grāmatu varat iegādāties Latvijas grāmatu veikalos vai, sazinoties ar redakciju. Amerikā – nosūtot čeku par 35 ASV dolariem
Inesei Zaķis
6051A *Sun Blvd #604,*
St. Petersburg, Florida 33715

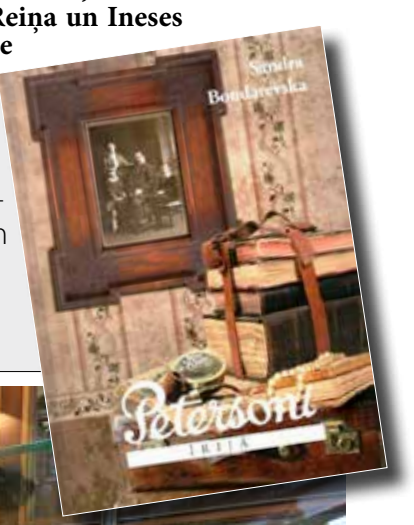

Tā izskatās Pētersona veikala vitrīna šodien

1941. gada 14. jūniju pieminot

Šogad aprit 78 gadi kopš tālā 1941. gada 14. jūnija, kad uz Sibiriju tika aizvesti gandrīz četri tūkstoši Latvijas bērnu. Kopš 2000. gada fonds *Sibirijas bērni* meklē viņus, lai intervētu, izdotu grāmatas, veidotu filmas un nākamajām paaudzēm atstāstu likteņstāstus.

Konference ikreiz notiek Valsts prezidenta pilī, pēc tam visi dodas nolikt ziedus pie pieminekļa "Bārenīte" Pils laukumā. Bet vakarā skan koncerts "Aizvestajiem" Rīgas Vecā Sv. Ģertrūdes baznīcā.

Dzintra Geka, kinorežisore un fonda *Sibirijas bērni* vadītāja: "Mūsu mērķis ir atgādināt sev pašiem un citiem par šo laiku svešā zemē un svešā valodā pirms daudziem gadu desmitiem, kad par tālo dzimteni varēja tikai domāt, neuzdrošinoties sapņot par savu valsti."

14. jūnijā fonds kārtējo reizi aicina pulcēties konferencē "Aizvestajiem", lai atcerētos un pieminētu deportācijā cietušos. Gadskārtējās konferencēs aicināti piedalīties 1941. gadā izsūtītie, politiski represētie, viesi no Sibirijas, notiek bērnu zīmējumu un sacerējumu konkursa uzvarētāju sumināšana.

Redakcijas speciālbalva šogad tiek Richardam Medenim, kuŗa īso, bet tik spilgto un patieso domrakstu publicējam.

Grāmatu varat iegādāties Latvijas grāmatu tirdzniecības vietās, ASV Aivaram Jerumanim, sūtot čeku par 20, – USD.

Rihards Medenis, 11 gadi

Mans 2019. gada 25. marts

Es, Rihards, dzīvoju Baldonē. Manā ģimenē ir māmiņa Dace, tētis Miks, brālis Gustavs, kaķis Findus un suns Urgo. Mana māmiņa saka, ka kaķis Findus ir kā plāksteris.

Katru dienu es ceļos 06:40. Māmiņa pamodina mani un brāli. Arī šorīt piecēlos agri. Brokastīs ēdu šokolādes sieriņu un dzēru tēju. Tad māmiņa ar *Audi* veda mani uz skolu Rīgā.

Es mācos Rīgas internātvidusskolas bērniem ar dzirdes traucējumiem 4. klasē.

Mani klasesbiedri labi mācās. Mums patīk sports, īpaši rotaļa "Tautas bumba". Mēs darbojamies skolas mūzejā. Tur skatāmies fotografijas, filmas, grāmatas, zīmējam, rakstām, paši fotografējam, ejam arī uz citiem mūzejiem.

Skolas mūzejā ir divas ļoti lielas grāmatas "Sibīrijas bērni." Tajās Dzintra Geka apkopojusi uz Sibiriju aizvesto bērnu atmiņas. Miervaldis Buks stāstījis: "…mūs aizveda uz Šķirotavas staciju. Tēvu iesēdināja atsevišķā vagonā, māti, mani un brāli citā."

Šorīt ar skolas autobusu es, Marta, Rihards K., Ronalds, Izabella, Romāns, Katrīna, Rozālija, skolotājas Jolanta un Inguna, skolas direktore Kristiāna braucām uz Šķirotavas staciju. Rīgas ielās pie mājām bija karogi ar melnām lentēm. Ģertrūdes ielā mums pievienojās mākslinieks Vilipsōns.

Šķirotavas stacijā ir pieminekļi "Aizvestajiem". Pieminekli veidojis mākslinieks, mūsu skolas draugs Vilipsōns. Pie pieminekļa nolikām tulpes. Pie pieminekļa pūpolus un lazdu zarus ar skarām nolika kāda kundze. Iepazināmies. Viņu sauc Ilze. Pirms 70 gadiem Ilzei bija astoņi gadi. Toreiz, 1949. gada 25. martā, no Latvijas izveda vairāk nekā 25 tūkstošus cilvēku, arī Ilzi un viņas ģimeni.

Es negribu, lai Latvijā atkārtojas tādi notikumi, kad no rīta māmiņu, tēti, bērnus aizved prom no mājām.

Es un mani klasesbiedri mācāmies "Karoga dziesmu" ar Raiņa vārdiem.

"Klusi rokas uzliekam brīvās Latvijas karogam – topi, audzi, brīvā Latve, brīvu tautu kopībā! Tavi bijām, tavi esam, tavi būsim mūžībā!"

No kreisās: Rihards Knostenbergs, skolotāja Inguna Poga, Rozālija Grabeža, Katrīna Vidnere, mākslinieks Aivars Vilipsōns, Romans Osetrovs, Ilzes kundze, Rihards Medenis, skolas direktore Kristiāna Pauniņa, Ronalds Sirsniņš, Izabella Kudiņa, Marta Knostenberga

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

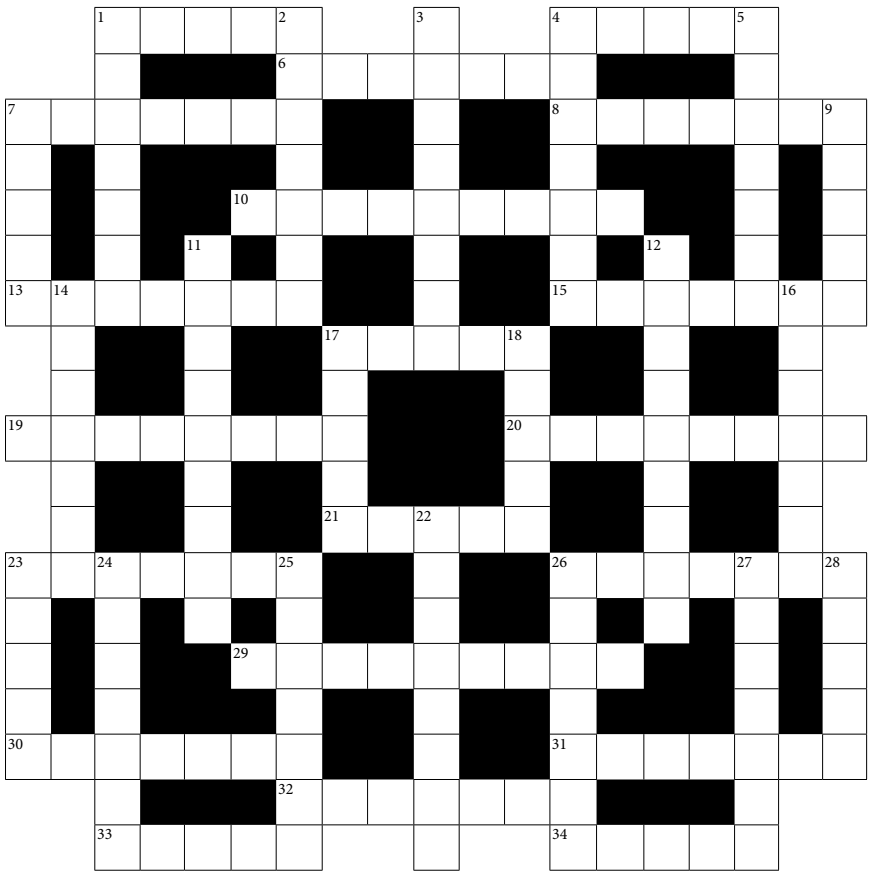

Līmeniski. 1. Latvijas pirmskaŗa flotes zemūdene. 4. Ungāru komponists, pianists (1811-1886). 6. Līdzīgi, atbilstoši. 7. Ziņojums augstākai instancei. 8. Tēlaini, mākslinieciski apzīmētāji. 10. Pārpildītas. 13. Elektrodzinēja nekustīgā daļa. 15. Brīvs (novec. vārds). 17. Ēģiptes galvaspilsēta. 19. Ķirbjaugu dzimtas dārzeņi. 20. Viena no Mazajām planētām. 21. Apdzīvota vieta Aknīstes novadā. 23. Neliels ostas motorkuģis. 26. Rīki dzīvnieku skubināšanai. 29. Laika skaitīšanas sistēma. 30. Savrup, nomaļus. 31. Aukstais ierocis. 32. Valsts Eiropā. 33. Ielas daļa. 34. Kalēja darbavieta.

Stateniski. 1. Īsa piezīme, piebilde (*sarunā, debatēs*). 2. Vilciena vagonu kopums. 3. Lidaparāti. 4. Plūdmale. 5. Neizpaužama. 7. Latvijas pirmskaŗa flotes zemūdene. 9. Tēls V. Lāča romānā "Zītaru dzimta". 11. Personu grupas ar īpašām pilnvarām. 12. Kaujas skatu gleznotājs. 14. Siguldas pilsētas daļa. 16. Purvainu vietu nosusināšana. 17. A. Čechova luga. 18. Amariļļu dzimtas augs. 22. Uzbrukums ar nolūku laupīt dzīvību politisku iemeslu dēļ. 23. Tēls J. Raiņa lugā "Pūt, vējiņi!". 24. Sausi augļi. 25. Ērģeļu detaļa. 26. Mākslīgu matu veidojumi. 27. Apdzīvota vieta Grobiņas novadā. 28. Lielupes pieteka.

Krustvārdu mīklas (Nr. 21) atrisinājums

Līmeniski. 1. Konstanca. 6. Sāgo. 7. Rems. 9. Konfesija. 10. Rast. 12. Derīgas. 13. NASA. 18. Spēle. 19. Brasa. 21. Ātras. 22. Altamira. 23. Turnepši. 25. Tinis. 26. Omāna. 27. Stādi. 28. Sust. 30. Brocēni. 33. Bits. 37. Depresija. 38. Alga. 39. Kuks. 40. Spararats.

Stateniski. 1. Koks. 2. Nante. 3. Tiesības. 4. Naiva. 5. Aras. 6. Seda. 8. Sets. 10. Riskantas. 11. Svērtenis. 14. Aeroplāni. 15. Auspicijs. 16. Termosi. 17. Pārnest. 19. Bordo. 20. Amula. 24. Mārciena. 29. Usma. 31. Rupja. 32. Neisa. 34. Tors. 35. Odas. 36. Čaks.

VISAS LATVIJĀ IZNĀKUŠĀS GRĀMATAS VARAT IEGĀDĀTIES PIE LIELĀKĀ GRĀMATU TIRGOTĀJA

"LATVIJAS GRĀMATA"

SIA "L. Grāmata"
Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrakstis +371 67227248
E-pasts: *lgramata@lgramata.lv*

RAKSTIET, ZVANIET, UN GRĀMATAS JUMS PIESŪTĪS PA PASTU

BRĪVĀ LATVIJA

Jaunākā informācija arī mūsu sociālajos tīklos:
www.facebook.com/brivalatvija
www.twitter.com/briva_latvija
www.brivalatvija.lv

ATSAUCOTIES UZ PUBLICĒTO

Atbilde *Kārlim Streipam*

Sveiks, Kārli!

Tavā rakstā *Par "stalto Gaiziņu linu laukā"* (*Laiks/* Brīvā Latvija 07.05.2019) atradu kļūdas un neskaidrības. Kāpēc Tu ar mani nesazinājies, nepiedāvāji intervēt, pirms publicēji rakstu par Gaiziņu un manu ģimeni? Es parasti vienojos ar žurnālistiem pārbaudīt rakstu pirms publicēšanas. Mēs taču esam pazīstami no tā laika, kad darbojāmies ar BATUN Ņujorkā. Manu tēvu Leopoldu Apeli Tu pazīsti no korp. *Talavija*, kuru viņš aktīvi atbalstīja un palīdzēja Latvijā atjaunot. Mani vecāki ilgus gadus pavadīja Rīgā un īrēja *Talavijas* konventa dzīvokli, kamēr viņi cīnījās tiesās par senču mantojumu. Es atceros, kā mēs uzticīgi skatījām Tavu raidījumu "Skats no malas". Tagad mani vecāki dus Brāļu kapos Katskiļu kalnos, kur mans tēvs piedalījās Katskiļu nometnes veidošanā un uzturēšanā. Būdams leģionārs un Latviešu karja invalīdu apvienības priekšnieks, Leopolds Apelis arī vadīja LKIA īpašumu "Rota". Ja Tu būtu mani intervējis, es Tevi būtu arī iepazīstinājusi ar mūsu Gaiziņu dzimtas vēsturi, kas ir arī daļa no Gaiziņkalna vēstures. Es būtu pastāstījusi, kā mans vecvectēvs, Jēkabs Gaiziņš, no vācu Lauteres muižas nopirka, pareizāk sakot, atpirka savu dzimtas īpašumu. Gaiziņu dzimta tur atradās pirms Latvijas neatkarības, pirms vācu muižniekiem. Jēkabs Gaiziņš bija zemnieks, un vietējie iedzīvotāji, kas viņu atceras, stāstīja man, ka viņam esot bijusi lielākā saimniecība visā apkārtnē. Tā kā zeme bija kalnaina, Jēkabs esot vairāk nodarbojies ar lopiem. To arī apstiprināja prezidents Kārlis Ulmanis, kad viesojās pie Jēkaba "Lejas Gaiziņos". Būdams agronoms, prezidents Ulmanis apmācīja vecvectēvu Jēkabu Gaiziņu un lika viņam uzstādīt aku kalna vidū, kur lopi varētu dzert tīru ūdeni. To nosauca par "Ulmaņa aku". Šodien vēl var atrast tās pamatus.

Mans tēvs tūlīt pēc Latvijas neatkarības atgūšanas pieprasīja denacionālizēt savu senču īpašumu, un pēc vairākiem gadiem tiesā to arī panāca. Tai pašā laikā, lai saņemtu īpašumu, manam tēvam bija jānopērk no pagasta brūkošo skatutorni un ēku, kas tika celta padomju laikā uz senču īpašuma pamatiem.

Tu saki, ka mēs, kalna īpašnieki, esam piedāvājuši Gaiziņkalna virsotni "atdot" Latvijas īpašumā. Mēs nepiedāvājam atdot – mēs piedāvājam dāvināt virsotni. "Atdot" varētu tikai bijušai Padomju Latvijai. Latvijas brīvlaikā Gaiziņkalna virsotne piederēja Jēkabam Gaiziņam, pirms tam – vācu Lauteres muižai. Neviens viņam neprasīja kaut ko atdot. Neviens nedraudēja viņam atņemt. Toties mēs vēlamies "dāvināt" virsotni. Dāvinājuma līgums tiek gatavots.

Tavā rakstā apgalvots, ka es vēlos redzēt Gaiziņkalna virsotnē jaunu skatu torni. Protams, ne tikai es un mana ģimene, bet visi Latvijas iedzīvotāji! Mēs nopirkām padomju laikā nepabeigto skatu torni, nezinot, ka tas bija avārijas stāvoklī. Es pēc tam sarunāju ekspertus, lai izvērtētu esošo situāciju. Tornim nebija karkasa, un nekvalitātīvie padomju laika ķieģeļi sāka lēnām sabrukt. Torni nebija vērts atjaunot. Diemžēl man neizdevās jaunu skatu torni uzcelt, kaut gan es izsludināju un sponsorēju Gaiziņkalna skatu torņa konkursu. Rezultāti bija interesanti un bija publicēti žurnālā *Latvijas Architektūra*.

Mans tēvs stāstīja, ka Latvijas neatkarības gados valsts uzstādīja koka skatu torni. Torņa virsotnē plīvoja Latvijas karogs, par kuru rūpējās Gaiziņu dzimta. Tagadējo karogu uzstādīja Madonas pašvaldība Latvijas Simtgadei par godu. Tas plīvos, līdz kamēr to atvietos ar skatu torni ar piemērotu karogu.

Nesaprotu, kur Tu atradi ziņas par trīs miljoniem eiro skatu torņa izmaksai! Par kādu piedāvājumu?

Vai esi redzējis skici? Kas ir architekts? – Man nav nekādas informācijas par šādu piedāvājumu, un es nevienam to neesmu iesniegusi. No mana rīkotā skatu torņa konkursa rezultātiem man ir dažādi piedāvājumi ar dažādām cenām. Gribētu redzēt Tevis minēto piedāvājumu.

Mans tēvs vēlējās redzēt Tālavas taurētāja tēlu Gaiziņkalna virsotnē; kādreiz viņš to gribēja jaunā skatu torņa galā. Tas nebija praktiski izdarāms, un mēs nolēmām Taurētāja skulptūru uzstādīt atsevišķi stāvošu uz dižakmeņa no Madonas karjēra. Tēlnieks šai skulptūrai ir Latvijā pazīstamais Ģirts Burvis, kuŗa darbi ir arī atrodami ASV. Ja Ģ. Burvis apgalvo, ka skulptūra izmaksās apmēram 50 tūkstošus eiro, tad kāpēc man to apstrīdēt? Kāds lasītājs runā par 10 tūkstošiem eiro? Vai esi šo piedāvājumu pārbaudījis? Varbūt tas ir joks! Labprāt redzētu šo informāciju.

Tas pats attiecas uz Saules pulksteni, ko veidos Mārtiņš Gills, kuŗa CV un darbus var atrast internetā. Saules pulksteni Gaiziņa virsotnē man personīgi pieprasīja tautieši, kas vēlas piedalīties Gaiziņkalna virsotnes projektā. Vai Tu zināji, ka 1940. gadā bija paredzēts Gaiziņkalnā izveidot Saules pulksteni? Ieskaties *Daugavas Vēstneša* 1940. gada numurā! Tu atkal citē to pašu anonīmo personu, kas apgalvo, ka Saules pulkstenis maksās 1500 eiro. Vai Tu intervēji Mārtiņu Gilli vai Ģirtu Burvi? Viņi ir profesionāli mākslinieki un būtu noteikti snieguši pareizu informāciju.

Es aicinu latviešu tautu, latviešu organizācijas piedalīties Tālavas taurētāja skulptūras veidošanā un uzstādīšanā Gaiziņkalna virsotnē. Katrs ziedojums būs atzīmēts ar ziedotāja vārdu pie skulptūras. Tā pati iespēja tiks piedāvāta pie Saules pulksteņa. Tuvāku informāciju var apskatīt *www.gaiziņkalns2018.lv.*

Par dāvinātās zemes izmēru dāvinājumam: es cieši sadarbojos ar Madonas novada pašvaldību, tieši ar Madonas domes priekšsēdētāja vietnieku Ivaru Miķelsonu, kuŗš man palīdz sagatavot virsotni dāvinājuma līgumam. Arī Miķelsona kungs Tev būtu paskaidrojis. Es arī sadarbojos ar Dabas aizsardzības pārvaldi, un es tikšos ar viņu pārstāvjiem, līdz atgriezīšos Latvijā. Un beidzot – Tu taču labi pazīsti manu advokātu Matīsu Kukaini, kas palīdz kārtot Gaiziņkalna virsotnes dāvinājumu. Viņš pārstāv manas ģimenes intereses.

Un nu par noteikumiem Gaiziņkalna virsotnes dāvinājumam:

Mana ģimene dāvina Gaiziņkalna virsotni Latvijas tautai, lai Tālavas taurētāja skulptūra un Saules pulkstenis paliek latviešu tautas kultūras mantojums.

Es vēlos paturēt tiesības uzlikt Tālavas taurētāja skulptūru, ko veido Ģirts Burvis.

Es vēlos uzstādīt Saules pulksteni, ko projektē Mārtiņš Gills.

Es piedāvāju Latvijas valstij piedalīties skulptūras un Saules pulksteņa veidošanā un uzstādīšanā, ja tā vēlas.

Skatu torni varēs uzstādīt, kā tas kādreiz bija Latvijas brīvvalsts laikā. Es vēlētos piedalīties, ja tas būtu iespējams.

Gaiziņkalnā drīkst plīvot tikai Latvijas karogs. Sveši karogi lai paliek vēsturei.

Mēs vēlamies paturēt latvisko garu Gaiziņkalna virsotnē.

Ar cieņu, **L. Inese Apele**

SĒRAS

Aizgājusi mūsu mīļā

BARBARA KAROLĪNA RADINGA,
dzim. TEPFERE

Dzimusi 1931. gada 6. novembrī Rīgā,
mirusi 2019. gada 23. maijā Stokholmā

Katram viena, tikai viena,
Kurai kā pie saules bērni turas klāt.
Tāpēc grūti, skumjām asarām birstot,
Uz mūžu zemei Tevi atdot, māt!

Dēli Verners un Juliāns ar ģimenēm

Izvadīšana 17. jūnijā plkst. 12.30 no
Solnas baznīcas Stokholmā, Zviedrijā

Par dalību piemiņas brīdī *St. Martins stall*
lūdzam zvanīt Verneram +46 73 9717128

NEKROPOLE
PERSONU, NOTIKUMU UN KAPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju
Nekropole.info
arī materiāli, veicot mērķa ziedojumus.
Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē.
Mēs tveŗam pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi,
ap kuŗu viss griežas, liekot Latviju.
Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!
www.nekropole.info!

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā
Cena – 1,15 eiro
par cm^2 ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm^2 ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:
Ģertrūdes iela 27
Rīga, LV - 1011
Tālrunis + 371 67326761
Tālrakstis +371 67326784
Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija: Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.,O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tālr. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrakstis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.) Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants. NN6 7TJ. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem Rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas **digitālo versiju**
varat pasūtināt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: *http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta*.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtināt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.
- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā: AS SEB banka, kods UNLALV2X, nr.: LV80UNLA0050016243516, ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejīgā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-
Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precīzitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības *Laiks-BL* kontā – SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154, vai,
sūtot naudu vai čeku *Brīvās Latvijas* atbalstam
mūsu pārstāvei **Sarmītei Janovskis,**
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick,
Northants, NN6 7TJ.

SPORTS SPORTS SPORTS

LATVIJAS VIENĪBA BEZ PUNKTIEM

Latvija – Izraēla 0:3 (0:1). Latvijas futbola valstsvienība piedalās Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīrā. Pirmajās divās spēlēs izbraukumā tika piedzīvoti zaudējumi: pret Ziemeļmaķedoniju 1:3, pret Poliju – 0:2. 7. jūnijā notika spēle savu skatītāju priekšā Rīgā pret Izraēlas vienību. Komandas līdzjutēji gaidīja saturīgu spēli un arī kādu punktu, ko ierakstīt tabulā. Iznāca trešais zaudējums ar 0:3 (0:1). Visus trīs vārtus Izraēlas izlases labā guva Erans Zahavi, kurš šajā kvalifikācijas ciklā "uguņo". Tagad viņš trijās spēlēs izcēlies ar septiņiem vārtiem un diviem *hattrick*.

Latvijas valstsvienībai šajā spēlē labākā vārtu gūšanas iespēja bija Vladislavam Gutkovskim, kurš 58. minūtē ātrā pretuzbrukumā nespēja pārspēt vārtsargu. Vēl pirmā puslaika izskaņā garām ar galvu sita Deniss Rakels, bet otrā puslaika ievadā Kaspars Dubra no soda laukuma nespēja uzsist pietiekami spēcīgi un precīzi.

Divi mūsu futbolisti cenšas apturēt Zahavi

Latvijas vienībai nebija daudz iespēju gūt vārtus, bet retās pusiespējas tā arī palika neizmantotas, viesiem pelnīti no Rīgas aizvedot trīs punktus. Latvijas izlases galvenais treneris Slaviša Stojanovičs pēc spēles atzina, ka sniegums bija vājš, un vērsa uzmanību gan uz rupjām kļūdām taktikas izpildē, gan arī neatbilstošu psiholoģisko gatavību cīnīties par uzvaru. "Cerējām uz labāku sniegumu, bet nebijām vajadzīgajā līmenī. Nebijām pietiekami agresīvi. Izraēla bija labāka divcīņās, labāka cīņā par otrajām bumbām un tehniski labāka. Spēlētājiem bija instrukcija, ka Zahavi vienu nedrīkst atstāt pat uz sekundi, taču tā diemžēl notika. Un tāds ir rezultāts.

Latvija – Slovēnija 0:5 (0:4). Latvijas vienība katastrofāli aizvadīja pirmo puslaiku, vienīgo sitiena mēģinājumu izdarot tikai pēdējā minūtē. Savukārt Slovēnijas izlase pēc pirmajiem gūtajiem vārtiem nežēloja mājiniekus, līdz puslaika beigām panākot 4:0. Sākumā divus vārtus trīs minūtēs guva Domens Črnigojs, tad pēc divām minūtēm Josips Iličičs realizēja "pendeli", bet puslaika izskaņā Iličičs panāca jau 4:0. Vēl pirms kompensācijas laika sākšanās savu veiksmi izmēģināja Ontužāns, bet viņa sitiens nebija pietiekami spēcīgs, lai apgrūtinātu Oblaku.

Vēl mūsu grupā: Polija – Izraēla 4:0 (1:0), Austrija – Ziemeļmaķedonija 4:1 (1:1). Stāvoklis mūsu grupā pēc aizvadītajām spēlēm. Komanda, iegūtie un zaudētie vārti, punkti.

1. Polija	8:0	12
2. Izraēla	8:7	7
3. Austrija	7:6	6
4. Slovēnija	7:3	5
5. Ziemeļmaķedonija	5:7	4
6. Latvija	**1:18**	**0**

GUNTA BAŠKO BEIDZ KARJĒRU

Arēnā Rīga notika tradicionālā rozā lentītes spēle, kuŗā ieejas maksa bija ziedojums krūts vēža pacientu atbalsta biedrībai "Vita". Latvijas sieviešu valstsvienība ar 47:62 (16:17, 12:20, 17:16, 2:9) zaudēja Turcijas izlasei. Tā bija atvadu spēle ilggadējai valstsvienības dalībniecei Guntai Baško. Viņa gāja laukumā pamatpiecniekā un no pirmajām spēles sekundēm demonstrēja sev raksturīgo cīņasparu.

Gunta Baško (pa labi) ceļā uz pretinieču grozu

No rezervistu soliņa ar četriem punktiem spēlē iesaistījās Zenta Meļņika, samazinot deficitu līdz pieciem punktiem. Taču tad sekoja Guntas Baško solo izrāde. Basketboliste atgriezās laukumā pēc atpūtas, trāpīja tālmetienu, skaistu pustālo pēc pagrieziena, kā arī guva vēl divus punktus, panākot Latvijas izlasei vadību 16:14. Turpinājumā labāk veicās Turcijas vienībai, mums zaudējums ar 47:62.

Guntas Baško sportiskā karjēra ir iespaidīga. Viņa valstsvienībā debitēja 1996. gada 1. maijā, pārstāvējusi Latviju 2008. gada Olimpiskajās spēlēs, 2018. gada Pasaules kausa izcīņā, kā arī 1999., 2005., 2007., 2009., 2011., 2015. un 2017. gada Eiropas čempionātos. Baško izlasē aizvadījusi 195 spēles, kas ir rekords, un guvusi 1800 punktus. Tagad Gunta Baško ir valstsvienības ģenerālmenedžere.

VOLEJBOLISTIEM OTRĀ UZVARA

Latvijas vīriešu volejbola izlase Eiropas Volejbola konfederācijas (CEV) Eiropas Zelta līgas spēlē viesos pārspēja Beļģijas valstsvienību, svinot savu otro uzvaru šajā turnīrā. Panākums Latvijai arī ļāvis nosargāt vietu Zelta līgas turnīrā. Latvija viesos ar 3:1 (16:25, 25:21, 25:22, 25:23) pieveica Beļģiju. Rezultātīvākais Latvijas izlasē ar 20 punktiem bija Atvars Ozoliņš, bet Zigurds Adamovičs pievienoja vēl 15 punktus.

VIEGLATLĒTIKA

Latvijas šķēpmetēja **Līna Mūze** Itālijas galvaspilsētā Romā izcīnīja trešo vietu Dimanta līgas posmā. Uzvaru guva šīs sezonas līdere Huihui Ļu no Ķīnas – 66,47 m, otrā ar 64,51 metru bija turciete Eda Tugsuza. Pirmo trijnieku noslēdza Mūze ar 63,72 metrus tālu raidījumu. Mūze sacensības iesāka ar 60,32 metrus tālu raidījumu, bet otrajā metienu serijā sasniedza savu labāko rezultātu. Savukārt trešajā mēģinājumā viņai šķēps lidoja 62,49 metrus tālu. Noslēdzošie trīs raidījumi gan nebija tik veiksmīgi, jo viens lidoja vien 57,09 metru attālumā, bet pārējie divi netika ieskaitīti.

*

Latvijas garo distanču skrējēja **Ilona Marhele** (*attēlā*) izcīnīja otro vietu Somijā notikušajā Helsinku pusmaratonā – 1.20:01.

Uzvarēja somiete Laura Manninena, kuŗai Marhele zaudēja 46 sekundes.

PLŪDMALES VOLEJBOLS

Trīs Latvijas plūdmales volejbola dueti Hamburgā izlozē uzzināja savus pretiniekus šā gada pasaules čempionāta apakšgrupās. Mārtiņš Pļaviņš/Edgars Točs, kuŗi pasaules rangā ieņem 14. vietu, turnīrā izlikti ar 24. numuru. Viņu pretinieki B apakšgrupā būs ranga vicelīdeŗi Mihals Brils/Gžegožs Fijaleks no Polijas, kuŗiem čempionātā būs otrais numurs, kā arī vācieši Filips Arne Bergmans/Janniks Harmss (30.) un marokāņi Mohameds Abiša/Zuheirs Elgrauī (45.). Savukārt ranga ceturtās pozicijas īpašnieki Aleksandrs Samoilovs/Jānis Šmēdiņš pasaules čempionātā saņēmuši 11. numuru. Latvijas duetam K apakšgrupā pretī stāsies kanadieši Sems Pedlovs/Sems Šekters (17.), šveicieši Adrians Haidrihs/Mirko Gersons (27.) un čilieši Iganasio Alehandro Zavala/Gaspars Lammels (44.).

Dāmu turnīrā pasaules ranga 27. vietas īpašnieces Tīna Graudiņa/Anastasija Kravčenoka pasaules meistarsacīkstēs piedalīsies ar 31. numuru. Viņām B apakšgrupā būs jāspēkojas ar čechietēm Barboru Hermanovu/Markētu Slukovu (2.), polietēm Kingu Vojtašiku/Katažinu Kocjoleku (20.) un vācietēm Leoniju Kercingeri/Sāru Šnaideri (39.). Pasaules čempionāts Hamburgā notiks no 28. jūnija līdz 7. jūlijam. Pasaules čempionu titulus izcīnījušie dueti savām valstīm nodrošinās ceļazīmes uz 2020. gada Tokijas olimpiskajām spēlēm.

Latvijas plūdmales volejbola pāris **Toms** Šmēdiņš/ **Haralds Regža** Austrijā cieta zaudējumu Pasaules tūres vienas zvaigznes posma ceturtdaļfinālā. Turnīrā ar sesto numuru izliktie latvieši ar 0:2 (10:21, 18:21) zaudēja Sivolapam/Jarzutkinam no Krievijas, kuŗi izlikti ar ceturto numuru. Tādējādi Šmēdiņš un Regža turnīru noslēdza dalītā piektā vietā.

MOTOSPORTS

Latvijas vadošais motokrosa braucējs **Pauls Jonass** no *Rockstar Energy Husqvarna* komandas izcīnīja septīto vietu pasaules čempionāta sezonas astotajā posmā – Krievijas *Grand Prix* prestižajā MXGP klasē. Jonass smagajā un cietajā trasē pirmajā braucienā bija septītais, bet otrajā finišēja sestajā pozicijā, kas summā deva 29 punktus un septīto vietu.

Vadošais Latvijas blakusvāģu motokrosa kantētājs un trīskārtējais pasaules čempions **Kaspars Stupelis** kopā ar nīderlandiešu pilotu Etjēnu Baksu izcīnīja trešo vietu pasaules čempionāta septītajā posmā Kivieli trasē Igaunijā. **Lauris Daiders** un igauņu pilots Kerts Variks ar 17 punktiem ierindojās 11. vietā.

DAMBRETE

Pasaules kausa izcīņā dambretē trīs zvaigžņu turnīrā Kotdivuārā Latvijas pārstāvis **Guntis Valneris** gandrīz simt dambretistu konkurencē izcīnīja trešo vietu. Deviņās partijās viņš izcīnīja 13 punktus.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evaņģēliskās draudzes dievkalpojums Rīgā, Akas ielā 13, **16. jūnijā** plkst. 13 Iesvētību dievkalpojums (ar kafijas galdu), 14. jūlijā plkst.13 (ar kafijas galdu), 28. jūlijā plkst. 13 (bez kafijas galda).

ANGLIJA

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

"Straumēnos", *Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF*, svētdien, **30. jūnijā**, plkst. 10 dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, *Vācu baznīcā (The German Protestant Church), 29 Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA*, svētdien, **16. jūnijā**, plkst. 11 Trīsvienības svētku dievkalpojums.

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZĒ

***St. James Church Piccadilly**, 197 Picadilly, London W1J 9LL*, svētdien, **16. jūnijā**, plkst. 14.30 Baltijas aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums angļu valodā kopā ar lietuviešu un igauņu draudzēm.

VĀCIJA

Svinēsim Jāņus Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, un pļaviņā aiz tā, piektdien, **21. jūnijā**, sākot no plkst. 18 pievakarē. Lūdzu, ierasties ar Jāņu dziesmu vāceli un groziņu azaidam.

DIEVKALPOJUMI

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck un Wredestrasse* krustojumā, Trīsvienības svētdienā **16. jūnijā** plkst. 15 paredzēts dievkalpojums. Kalpos mācītājs Rolands Eimanis pirmo reizi kā draudzes mācītājs, kopā ar diakoni Rasmu Gundegu Ieviņu. Pēc dievkalpojuma sabiedriska pēcpusdiena ar azaidu groziņu veidā draudzes telpās. Visi laipni lūgti!

Frankfurtē pie Mainas, Emmaus draudzes baznīcā, *Alt-Eschersheim 22, Frankfurt-Eschersheim* dievkalpojums, **29. septembrī** un **8. decembrī** plkst.14. Dievkalpojumus vadīs mācītājs Rolands Eimanis. Pēc dievkalpojuma – kopīgs kafijas un tējas galds Draudzes namā. Informācija par dievkalpojumiem atrodama arī Frankfurtes Latviešu biedrības mājaslapā: *http://frankfurteslatviesi.lv/dievkalpojumi.*

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, **16. jūnijā** plkst. 11 Trīsvienības svētku dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Minsterē, LCM, *Salzmannstr. 152, 48159 Münster*, **7. jūlijā** plkst. 10.30 dievkalpojums. Kalpos Lilija Tenhāgena. Paralēli dievkalpojumam notiks svētdienskoliņa. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis ar kafiju un līdzatnestiem našķiem. Visi mīļi gaidīti!

ZVIEDRIJA

STOKHOLMAS ev. lut. draudzes ekumēnisks Baltiešu Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Piektdien, **14. jūnijā**, plkst. 18 **SOMU baznīcā** (*Finska kyrkan, Slottsbacken 2B-C, Gamla Stan, Stockholm*). **LŪDZU IEVĒROT,** ka šogad dievkalpojums nenotiek kā parasti Sv. Jēkaba baznīcā, bet **Somu baznīcā.**

Dievkalpojums notiek zviedru un baltiešu valodās.

Pieminēsim deportētos, nevainīgi cietušos, kā arī visus, kas cīnījušies par tautas atbrīvošanu.

Pravieša Michas grāmatā teikts: *"Es atkal celšos kājās, un ja es arī mītu tumsā, tad tomēr tas Kungs ir mana gaisma! Viņš mani izvedīs gaismā tā, ka es ar prieku skatīšu Viņa taisnību."*

GĒTEBORGAS ev. lut. draudzes Aizvesto tautiešu piemiņas dievkalpojums. Aizlūgums par tautas sēru dienu – 14. jūniju. Svētdien, **16. jūnijā,** plkst. 14 Hāgas baznīcā (*Haga kyrka, Kyrkogatan, Göteborg*). Dievkalpojuma tēma: Aicinājums uz Dieva valstību. Dienas mude: *"No kuriennes nāk palīdzība?"*. Dievkalpojumu vadīs mācītājs Dr. Normunds Kamergrauzis, pie ērģelēm *Peter Wågsjö*. Pēc dievkalpojuma sadraudzība Hāgas draudzes namā (*Haga Östergata 30*). Visi sirsnīgi gaidīti!

ĪRIJA

Kristus Apvienotās ev. lut. draudzes dievkalpojumi: **14. jūlijā** plkst. 14 *St. Finnians Church, 24 Adelaide Road, Dublin 2*; svētdien, **11. augustā,** plkst. 14 *St. Finnians Church, 24 Adelaide Road, Dublin 2*. Par izbraukumiem sīkāka informācija sekos vēlāk, tā būs pieejama portālā *baltic-ireland.ie,* draudzes mājaslapā *www.irijasdraudze.org*, kā arī sociālajos tīklos *Facebook* un *draugiem.lv.*